

**Anders Behring
Breivik godkjente
forskningsprosjekt**

Nyhet, side 10

**STUDENTENES DOM:
SiO-mat er
dyr og dårlig**

Nyhet, side 4 og 5

**Bli med på
kunst-sightseeing**
Kultur, side 17 til 19

SiO-studentene drikker
1,2 millioner kopper i året.
Hva gjør det med dem?

Reportasje, side 14 til 16

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | årgang 67, utgave 12 | www.universitas.no | onsdag 17. april 2013

UiOs studentpolitikere om Norsk Studentorganisasjon:

“EN PARODI PÅ ET LANDSMØTE

■ Ola Rydje (bildet)
overtar kaosorganisasjon

Nyhet, side 8 og 9

Oslo kommune
Bystyrets sekretariat

Vil du jobbe som valgmedarbeider?

VALG I OSLO

www.valg.oslo.kommune.no

UNIVERSITAS SØKER WEBUTVIKLER
Vil du lage morgendagens nettavis?

les mer på universitas.no/webutvikler

UNIVERSITAS

redaktør: **Emma Tollersrud**
emma.tollersrud@universitas.no 911 23 791

redaksjonsleder: **Øyvind Gallefoss**
oyvind.gallefoss@universitas.no 980 03 342

fotosjef: **Helle Gannestad**

desksjef: **Benjamin Edward Oliver**

nettredaktør: **Heljar Havnæs**

magasinredaktør: **Peder D. Stabell**

MENINGER

Venstres umulige lærerdrøm

Hvert år før fristen til Samordna opptak går ut, føres søkerne med den samme pompøse regla fra rekrutteringsekspertene, stjernestudenter og kunnskapsministeren selv: Velg med både hodet og hjertet (men ikke for mye med hodet for da blir du ikke ekstraordinær!), spleis personlige ambisjoner og samfunnsbehov (men ikke følg strømmen!) og ikke hør på mora di (men lytt til de som er uenige!).

I jungelen av råd og advarsler er det imidlertid ett budskap som stikker seg ut: Har du det i deg, bør du søke lærerstudiet. Statens svindyre reklamekampanje «Gnist» har pågått i tre år for å lokke til seg flere og bøte på lærermangelen – tallfestet til intet mindre enn 11 000 hoder i 2020.

Det er også her Venstre ser sitt snitt til å posisjonere seg som kunnskapspartiet, noe som ble tydelig på landsmøtet nylig. De går inn for at alle kommende lærere skal ha mastergrad, også grunnskolelærere, og mener PPU-studenter som kun har bachelorgrad, ikke er kvalifiserte. I likhet med andre partier er målet å heve statusen på læreryrket. Flinker lærerstudenter er drømmen. Men her har de valgt helt feil middel.

Av de som søker lærerutdanningen er mellom 30 og 40 prosent ikke kvalifiserte, viser tall fra Samordna opptak. Å heve terskelen ytterligere er neppe veien å gå. Stadig er utdanningen blant dem som plages av størst frafall, på hele 40 prosent. Det handler kanskje om typen studenter, enten det er kvalifikasjoner eller sviktende og skiftende ambisjoner. Men dårlig samsvar mellom teori og praksis, og mangel på tett oppfølging og praktisk trening på den krevende yrkeshverdagen som venter, er viktigere problemer. De er det dessuten mye enklere å gjøre noe med.

Lærerstudentene er blant dem med høyest aldersgjennomsnitt, altså har en stor del vært gjennom år med studier fra før. Et enda strammere, mer langvarig løp på toppen av alt er neppe forlokkende. Dessuten finnes det trolig verken ressurser eller plass nok til å huse studentene enda et år på de allerede overbelastede høyskolene.

Forslaget er også nok et eksempel på hvordan bachelorstudentenes kunnskap og kompetanse neglisjeres. Å gjøre det enda mer umulig å komme seg noen vei her i livet uten master er neppe sunt.

Lærerutdanningen er og blir en evig hakkekylling. Få utdanningsløp har vært gjenstand for så mange dragkamper, endringsforslag og visjoner de senere årene. Det blir spennende å se hvordan søkertallene er i år. Forhåpentlig er ikke for mange skremt av utålmodige politikere.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Monica Reigstad**
monica.reigstad@universitas.no 22 85 33 36

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadr.: **Moltke Moes vei 33**

Postadr.: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Web: **www.universitas.no**

Hvis Universitetet vil ha et trygt og inkluderende læringsmiljø, burde de la Islam Net UiO bli en realitet.

I toleransens navn

Kommentar

Thorbjørn Kringlebotn Borlaug
Journalist i Universitas

Før påske kom svaret fra Universitetet i Oslo (UiO), i en av semesterets og kanskje årets mest betente saker: Skal Islam Net få danne en studentforening på Universitetet? Nei, mente UiO. Dermed ble grunnlaget lagt for en omfattende, prinsipiell og uhyre interessant debatt. I den påfølgende debatten i Dagsnytt 18 ble det tydelig at rektor Ole Petter Ottersen bare bruker munnen, ikke ørene.

Selvstendige nok? I avslagsbrevet sendt til Islam Net UiO, begrunner Universitetet blant annet avslaget med at Islam Net som studentforening «ikke oppfyller krav til selvstendighet» grunnet moderorganisasjonen Islam Nets innflytelse. I de foreslåtte vedtektene står det nemlig at Islam Net, som en slags el presidente, har stemmerett til enhver tid i alle saker i samtlige lokallag, dermed også i en potensiell studentforening ved Universitetet. Det kan ikke Universitetet ha noe av.

Studentforeninger skal stå på egne ben, det stilles det krav til, og «selvstendigheten gjelder ikke bare overfor Universitetet, men også eventuelle moderorganisasjoner,» heter det. Så kan man spørre seg om Universitetet med sikkerhet kan slå fast at de eksisterende studentforeningene er så uavhengige som Islam Net nå må være.

Å ville framstå utad som et samlet nettverk med like standpunkter i lokallagene, er et legitimt ønske. Man trenger ikke hente inn en lektor fra BI eller Markedshøyskolen for å forstå styrken det gir en organisasjon. Det er blitt en av Islam Nets hovedoppgaver i Norge å dele noen av deres standpunkter rundt islam, på godt og vondt, og i et slikt arbeid er det naturlig å ville opprettholde en slags «rød tråd». Se for deg hvordan det skulle vært hvis de ikke etterstrebet denne.

Islam Net skal nå ha tilpasset vedtektene slik at det kommer tydelig fram at studentforeningen er selvstendig og uavhengig. Derfor blir UiOs argumentasjon så langt vaklende, og i stedet må de konsentrere seg om spørsmålet som virkelig hever temperaturen: Hva slags studentforeninger skal et universitet tåle, og hvilke holdninger kan man ikke fremme på campus? Forklaringsproblemet blir nå et faktum.

Rektor Ottersen mente søknaden og Islam Net UiO brøt med verdisettet til Universitetet, formelt formulert i Serviceerklæringen. Det handlet om «kjønnssegregerende praksis og holdninger til andres religiøse overbevisning og seksuelle legning». – Vi er veldig opptatt av at det skal være et trygt og inkluderende læringsmiljø på Universitetet og at foreningene skal ivareta vesentlige verdier som

åpenhet, inkludering, toleranse og likestilling, sa Ottersen til Universitas før påske – poenger han gentok da han var på Dagsnytt 18 forrige uke. Det er fint å snakke om åpenhet, toleranse og inklu-

«Det er fint å snakke om åpenhet, toleranse og inkludering, men det er ironisk at det er argumentasjonen, når man handler i motstrid med prinsippene.»

ØYEBLIKKET

av Hans Dalane-Hval

Klemmekø: Nyvalgt leder av Norsk Studentorganisasjon, Ola Rydje, fikk kos og klapp etter en nervepirrende valgthriller.

ILLUSTRASJON: ØVIND HOVLAND

dering, men det er ironisk at det er argumentasjonen, når man handler i motstrid med prinsippene. Ottersen sier på radio at man ikke skal fremme intoleranse i toleransens navn, men hvordan han knytter det konkret til avslaget forblir et ubesvart spørsmål.

Forrige uke sa John Peter Collett, historieprofessor ved UiO, at det virket som hans arbeidsgiver ikke har mot til å holde på prinsipper som det burde være nettopp Universitetets oppgave å forsvare. For hvor skal man kunne diskutere spørsmål som er politisk ukorrekte eller noe kontroversielle? Historisk sett har det vært rundt universitetene. Hva slags studentforeninger som bør godtas, er også et spørsmål om hva et universitet skal stå for og være.

Nå har Ottersen og UiO bestemt seg, og det kan fort

hjemmsøke både Ottersen og hans etterfølgere. Med mindre Islam Nets klage får gjennomslag, er standarden satt – men fanger bordet? Vil en annen rektor følge den stramme linja, og blir universitetsarenaen som en konsekvens trangere fra nå av? Dersom Ottersen blir sittende fire år til, kan dette avslaget fort bli en ripe i rektorlakken.

Det er ingen menneskerett å få opprette en studentforening, det er et privilegium. Men det er ikke demokratisk å nekte danning av en fredelig studentforening på Universitetet, fordi man ikke liker det den tilsynelatende står for. Ottersen vektlegger at det skal være trygt på campus, men hvordan Islam Net gjør det utrygt, kan han ikke svare på. I Dagsnytt 18 er han bastant på at hovedproblemet med Islam Net ikke er holdningene de står for eller vil ytre,

men at de gjør ord til handling i form av for eksempel kjønnssegregering. Men studentforeninger er frivillige og et åpent tilbud til de som ønsker å engasjere seg, ikke et tvangstiltak, som Collett også svarte. UiO hindrer et tilbud fordi de er redd for læringssituasjonen til de som av fri vilje vil benytte seg av tilbudet. Brått er «åpenhet» og «inkludering» blitt floskler.

Hvis UiO mener alvor med «et trygt og inkluderende læringsmiljø», burde de la Islam Net UiO bli en realitet. For hvis det virkelig er sånn at studentforeningen står for holdninger vi ikke kan finne oss i – enten de diskriminerer på bakgrunn av kjønn, legning eller religiøs oppfatning – da må de møte motstand. Og med kritiske stemmer og opplyste, nyanserte mennesker, er Universitetet et passende sted å møte nettopp det.

t.k.borlaug@universitas.no

BAKPÅ NYHETENE

« Ved universitetet i Trondheim er de i gang med en omfattende modernisering av de fire ikt-studiene sine. De har lenge slitt med stort frafall og dårlig rekruttering – særlig blant jenter. For å tiltrekke seg flere søkere er det blant annet foreslått å endre linjenes navn. Fra høsten 2014 kan derfor elektronikk-linjen bli omdøpt til «elektronisk systemdesign og innovasjon».

– Vi fleipet med at vi bare kunne legge til «... og miljø» eller «... og hest». Jenter liker jo det, sier Nina Kotte, prosjektleder for NTNUs jenteprosjekt.

Joa. Hentet fra saken «Lokker med 'miljø', 'innovasjon' og 'design'», Dagens Næringsliv, 14.04.13

« Som rektorer for to av landets viktigste utdanningsinstitusjoner er vi bekymret for de mange unge som havner i boligkø når de søker utdanning.

Hentet fra leserinnlegget «Bekymringsmelding for studentboliger», signert Ole Petter Ottersen og Kari Toverud Jensen, Aftenposten, 12.04.13. Hvem trenger Tone og Aksel om vi har Ole Petter og Kari?

FØLG OSS

På papir hver onsdag, på nett hele tiden

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: @universitas

www.universitas.no

For oppdaterte studentnyheter.

MENINGER

Universitas gir deg meninger fra verdens studentaviser

DUBLIN

Last week I attended for the USI Congress for the first time. I learned a lot, and not just about what 250 students will get up to if you get them extremely drunk and give them free hotel rooms. That story is reserved for therapy.

BERGEN

STUDVEST

Hvis klageordningen på eksamenskarakterer skal fungere best mulig, kan ikke sensor vite hvilken karakter studenten fikk ved første vurdering.

TRONDHEIM

Under Dusken

Det er tøffe tider i mediabransjen. Der er skrekkmeldingar, oppseiingar og desperate redaktører over heile fjøla. Opplaga fell og over-skriftene blir stadig villare. Me freistar derfor å koma utviklinga i møte og skrive om sex. Du høyrde rett: sex.

YALE

The public financing idea rests on a very dubious assumption: that campaign donations, when left to their own devices, do more harm for the democratic process than good.

TIPS OSS

tips@universitas.no

nyhetsredaktør: **Håkon Frede Foss**
haakonff@universitas.no 975 00 722

NYHET

Bare 15 prosent har stemt

Et massivt velgerrush må til for at valgdeltakelsen skal ligge på samme nivå som ved forrige rektorvalg.

Rektorvalg

tekst Lars Heltne

Knappe to døgn før det skal avgjøres hvem som skal bli Universitetet i Oslos (UiO) nye rektor, så det foreløpig ikke ut til at sittende rektor Ole Petter Ottersen og motkandidat Torkil Vederhus, studenten, hadde vekket de store følelsene blant de over 32 000 stemmeberettigede. Da Universitas gikk i trykken tirsdag kveld, hadde 15 prosent av UiOs studenter og ansatte stemt på hvem de mener skal sitte ved UiO-roret de neste fire årene. Det tilsvarer litt over 5000 velgere.

– Det er et lavt tall, men vi sender ut en ny påminnelse nå. Vi satser på at mange bruker siste dagen til å stemme, sier Erik Gulbrandsen i valgsekretariatet, som ellers vil vente til etter valgslutt med å analysere velgerens innsats.

Ottersen fikk 65 prosent av stemmene da han slo sin motkandidat Trygve Wyller i forrige rektorvalg i 2009. Da stemte bare 24 prosent av de stemmeberettigede. Blant studentene var det 17 prosent som avla sin stemme. For at 24 prosents oppslutning skal nås i årets valg, må over 2800 av de foreløpige «sofasitterne» kaste seg over datamaskinen innen torsdag klokka 12.

Valgforsker Bernt Aardal kan ikke huske å ha vært borti et valg med såpass lav valgdeltakelse, men regner med at flere venter med å stemme til siste liten.

– I tillegg er kanskje ikke deltakelsen ved slike interne valg så stor som i andre sammenhenger. Jeg har ellers lite sammenligningsgrunnlag, men jeg er jo spent på å se hva slags utslag studentkandidaten kan ha for deltakelsen når stemmene telles opp til slutt, sier Aardal.

universitas@universitas.no

UNIVERSITAS FOR 25 ÅR SIDEN

Universitas nr. 8, 1988

UNIVERSITAS FOR 50 ÅR SIDEN

« Vi lever i et land som er medansvarlig for å hindre de lidende millioner på vår grufulle klode i å mptta mat og medisiner som er nødvendige for å opprettholde livet. Vi taler offentlig om menneskets selvfølgelige rett til livet, og ivrer stadig etter å vise vår vennelse for urettferdigheten i verden, men samtidig river vi begjærlig brødet vekk fra de lidendes hender. De kneler fortvilet omkring vår materielle festning, mennesker som du og jeg, og med sine fremstrakte hender trygler de oss om en brødskorpe. Har vi hjerte til å avslå?

Universitas nr. 8, 1963

SiO-mat

Studentene stiller krav

Uten mat og drikke... duger heltene ikke. Både Ane Sofie Andreassen Lie og Kristine Haukland Våge er helt greit fornøyde med SiO-kantina, i likhet med de fleste studenter, ifølge den nye undersøkelsen.

SiO Mat og drikke stemples som dyr og dårlig av studentene. Nå loves både kvalitetsheving og priser tilpasset tynne studentlommebøker. En ny vår er underveis, lover ledelsen.

Studentvelferd

tekst Christoffer Gundersen og Torbjørn Kringelbotn
foto Klaudia Lech

Mot slutten av fjoråret gjennomførte Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) to markedsundersøkelser. Undersøkelsene kartlegger blant annet hvor tilfredse studenter er med SiO Mat og drikke (tidligere Studentkafene) og SiO Athletica (tidligere Studentidretten).

Resultatene er tydelige: Vi er mer fornøyde med treningstilbudene enn kafene.

SiO Athletica får en total tilfredshet på 5 av 6, mens SiO Mat og drikke får 3,5 (se grafikk).

I undersøkelsen om SiO Athletica får ingen av indikatorene lavere enn 4 i score, og i rapporten står det at det er «god tilfredshet generelt med SiOs treningssentre».

Prisene får jumboplass

Hos SiO-kafene har studentene blant annet gitt uttrykk for lav tilfredshet med utvalg og kvalitet på salat, påsmurte produkter og varm-mat.

Heller ikke kaffen høster jubel hos SiO-studentene. På en skala fra én til seks, scorer kaffen i snitt 3,5 på tilfredshetsskalaen.

Og framfor alt: Kaféprisene er for stive.

Administrerende direktør i SiO Mat og drikke, Alain Clérambault, er ikke fornøyd med resultatet av undersøkelsen. Han lover at lavere priser står på prioriteringslisten for studentkafene nå.

– Vi er overhodet ikke tilfreds med kundenes oppfatning, sier Clérambault.

Siden butikkene uansett er mer konkurransedyktige på pris på produkter som sjokolade og brus, ønsker studentkafene nå å konsentrere seg om maten som SiO tilbereder selv.

– Det er kamp om studentenes lommebok, erkjenner Clérambault.

– Å heve kvaliteten på varm-mat står i første rekke, deretter vil vi senke prisen på våre påsmurte produkter. Vi lanserer for eksempel billigere lunsjtilbud fra 27. april, sier Clérambault.

For drøyt to år siden sa Clérambault til Universitas at han drømte om billigere middag, og mente at SiO Mat og drikke burde ha dagens middag til 25 kroner som mål.

Det har han nå gått bort fra.

Lokker med dessert

Universitas kjenner til at SiO Mat og drikke har hatt en omsetningsreduksjon siden nyttår.

Kafésjefen bekrefter dette.

– I januar og februar så vi en knekk på tre prosent, noe som er mye. I mars hadde vi en forventet påskeeffekt, men april ser ut til å være på

samme nivå som i fjor.

Som et ledd i å øke omsetningen, har Clérambault og hans bedrift satt i gang noen pilotprosjekter.

Ett av dem er en kampanje på Frederikke-kafeen på Blindern, der du får dessert og kaffe til 10 kroner hvis du kjøper middag.

– Vi har troen på at tiltakene våre vil gi resultater, avslutter Alain Clérambault.

– Merker endringer

Leder for Velferdstinget i Oslo og Akershus, Tone Vesterhus håper at SiO Mat og drikke klarer å heve sin status hos studentene med tiltakene de har gjort.

– At pris og kvalitet har vært viktig for studentene, er noe vi har gitt innspill på hele veien. Det er fint å se at de gjør noe med dette nå, eksempelvis gjennom et billigere lunsjtilbud, sier hun.

– Vi utfordrer studentkafene innenfor de rammene de har. Tilbudet skal koste like mye som det du får på Bunnpris, eller kan ha med deg hjemmefra. Med den nye profilen til SiO merker vi at endringer har blitt gjort, og de virker positive, sier Vesterhus.

Trening er topp

Hos SiO Athletica er stemningen en helt annen etter resultatene fra markedsundersøkelsen.

Administrerende direktør i SiO Athletica, Karin Herou tror de positive tilbakemeldingene fra studentene bunnar ut i at studentidretten ikke bare gir et godt tilbud, men utvikler seg fortløpende.

– Vi prøver å levere studenttilpasset treningsglede i alt vi gjør. Vi har begynt et samarbeid med utdanningsinstitusjonene for å kartlegge og forstå behovene til studentene, skriver Herou i en e-post til Universitas.

? Nei takk!

Fornøyd: Ingeborg Tønnesland er fornøyd med SiOs treningstilbud.

I markedsundersøkelsen scorer SiOs treningstilbud spesielt godt på pris. Universitas får opplyst at SiO Athletica økonomisk gikk «noe i minus» i fjor, men idrettsdirektøren ønsker foreløpig å holde treningsprisene lave.

– Det er store kostnader knyttet til driften av de store anleggene vi har og ha den kvaliteten som våre medlemmer nå og i fremtiden ønsker. For oss er kundeopplevelsen det vik-

tigste, skriver Herou.

Idrettsdirektøren forteller at hun har et veldig bevisst forhold til pengene hun forvalter.

– Det er studentenes penger vi arbeider med og har i fokus i alt vi gjør. Samtidig har bredden og tilbudet også en kostnad som vi løpende må vurdere for å kunne holde denne prisen, skriver hun.

universitas@universitas.no

Ingen bonuslønn

SiO Mat og drikke har en resultatbasert bonusordning for alle de lokale kafélederne, samt administrerende direktør Alain Clérambault. I 2012 fikk derimot ingen av de over 50 lederne «ekstra strøssel» i lommeboka.

– Det ble ingen bonus i fjor fordi vi ikke nådde våre bud-

sjetmål, selv om vi heller ikke var langt unna. Dette hadde ingenting med markedsundersøkelsen å gjøre, sier Alain Clérambault.

SiO Athletica har ingen bonusordning for sine ledere.

– Per nå har vi ikke dette, men det kan være en spennen-

de løsning for å stimulere til mer aktivitet og nå ut til enda flere studenter, skriver idrettsdirektør Karin Herou på e-post.

– Det vil hjelpe oss å være en konkurransekraftig aktør for å tiltrekke oss dyktige medarbeidere og sikre vårt fokus på service.

Kaffe og «andre småting»

I den store SiO-kantina i Pilestredet 52, på Høgskolen i Oslo og Akershus, sitter Ane Sofie Andreassen Lie og Kristine Haukland Våge, begge lærerstudenter.

– Det hender jeg kjøper meg en yoghurt eller noe annet som et mellommåltid. Og kaffe, selvfølgelig, sier Andreassen Lie.

Både hun og venninnen har med matpakke så godt som hver dag. Ifølge undersøkelsen av SiO Mat og drikke, har 70 prosent av studentene det.

Andreassen Lie synes utvalget i kantina er helt greit, men skulle gjerne hatt litt mer å velge i.

– Det er ikke alltid jeg har tid til å gå andre steder i pausen, og noen ganger går det litt fort om morgenen, så man ikke rekker å fikse matpakke. Da er kantina greit, sier hun.

Haukland Våge er enig.

– Det blir alltid ett eller annet, men mer småting som kaffe. Jeg kjøper ikke middag, for det spiser jeg hjemme, sier hun.

Haukland Våge mener hun sparer mye på å ta med mat hjemmefra.

– Prisen kan til tider være litt høy. For eksempel salat, hvor man går og plukker og mikser, kan bli litt dyrt, sier Andreassen Lie.

De er generelt fornøyd med prisene i kantina, men er sikre på at de hadde handlet mer i kantina hvis det var billigere.

– Hvis man som student handler i kantina hver dag, blir det mye penger etter hvert, sier Ane Sofie Andreassen Lie.

Mye for pengene

Ifølge SiOs undersøkelse av treningstilbudet trener over halvparten av studenter mer enn én gang i uka. Ingeborg Tønnesland (21) er en av dem. Hun studerer årsenhet i realfag ved Universitetet i Oslo, og bruker SiOs treningstilbud omtrent fire ganger i uka.

– Det er billig, og så er det dei-

lig at det er nærme skolen. Du kan bare gå over plassen, og gå tilbake til neste forelesning, sier Tønnesland.

Hun skulle gjerne hatt bedre åpningstider i helgene, men klaget ikke:

– Jeg synes jeg får mye igjen for pengene. Der jeg kommer fra

var det kun ett treningssenter, med høye priser. Her betaler man én gang i semesteret, så kan trene så mye du vil.

Hun har gode erfaringer med gruppetimer i regi av SiO Athletica, men skulle gjerne hatt litt bedre åpningstider i helgene.

SiO-TILFREDSHET

Slik vurderer studentene SiOs velferdstilbud på en skala fra 1 (svært utilfreds) til 6 (svært tilfreds)

Kaféer		
Total tilfredshet	3.5	
Utvalg på påsmurt	3.3	
Utvalg på varmmat	3.2	
Kvalitet på påsmurt	3.7	
Kvalitet på varmmat	3.4	
Prisnivå	3	
Treningstilbud		
Total tilfredshet	5	
Mulighet til å kunne trene på ulike sentre	5.3	
Beliggenhet	5.2	
Pris i forhold til hva man får igjen for pengene	5.2	
Åpningstider	4.8	
Apparatene/utstyret i studio	4.6	
Universitas har valgt ut enkelte av indikatorene i undersøkelsen.		
kilde: SiO		

- Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) har undersøkt hvor fornøyd studentene er med mattilbudet og treningstilbudet fra SiO.
- Begge undersøkelsene er gjort i slutten av 2012, og 974 studenter svarte på Studentidrett-undersøkelsen, mens 1269 svarte på Studentkafeene-undersøkelsen.
- SiO har 50 kaféer og fire treningssentre.

Støtter Islam Net- avslag

■ Flertallet i universitetsstyret støtter rektors avgjørelse om avslag på foreningssøknaden.

■ Islam Net har endret vedtektene for å få innpass hos UiO.

Ole Petter Ottersen
rektor

Mener Islam Net bryter med institusjonens verdsett, derav avslag.

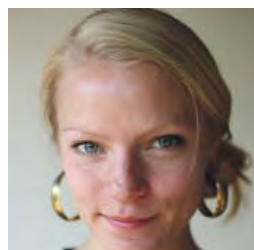
Dag Olav Hessen
professor

Vil ikke si seg uenig med avgjørelsen før han kjenner deres offisielle standpunkter.

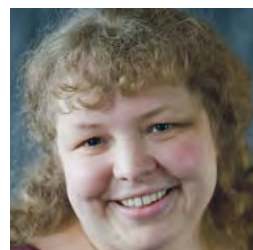
Hanne Haavind
professor

Er prinsipielt sett enig i avgjørelsen.

Liv-Elisif Queseth Kalland
stipendiat

Mener at UiO bør støtte opp om organisasjons- og ytringsfrihet, så sant det ikke bryter norske lover eller universitetsreglementet.

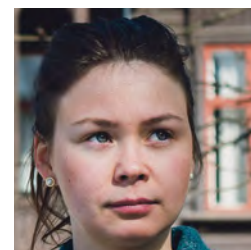
Helle Linné Eriksen
forskningskonsulent

Ville ikke stemt for slik det er i dag, men tar forbehold ved ny informasjon.

Helge Schwitters
student

Mener man kan stille krav til foreninger, og støtter avslaget.

Solveig Maria Figenschou Thoresen
student

Fornøyd med en universitetsleder som er i mot, men er ikke sikker ennå.

Islam Net

tekst Marius Prytz
foto Helle Gannestad

I mars avsto Universitetet i Oslo (UiO) søknaden til Islam Net om å bli studentforening. Nå klager Islam Net UiO til Universitetsstyret, som er UiOs øverste organ og klageinstans.

Universitas har vært i kontakt med et flertall av styrerepresentantene, og de virker å støtte rektor Ole Petter Ottersens avgjørelse.

Studentene stiller krav

Studentrepresentantene mener det bør være høyt under taket for kontroversielle stemmer på UiO. Helge Schwitters presiserer likevel at det må settes begrensninger:

– Når det kommer foreninger som diskriminerer ut ifra kjønn og legning, mener jeg man skal kunne stille krav. Jeg vil støtte rektor Ottersens fortolkning, sier Schwitters.

Solveig Maria Figenschou Thoresen støtter også Ottersen.

Dette er saken:

- 26. november 2012 søkte Islam Net om å bli studentforening ved UiO.
- UiO har sagt nei, og begrunner dette med at Islam Net er kvinnediskriminerende med sin kjønnsdelte møtepraksis, og at de diskriminerer homofile.
- Krav om uavhengighet fra moderorganisasjonen er heller ikke oppfylt i vedtektene.
- Historieprofessor John Peter Collett kritiserte i forrige uke UiO-ledelsen for å være prinsippløse og populistiske.
- Islam Net har nå klaget inn avslaget til UiO-styret.

– Personlig synes jeg det høres ut som en organisasjon som driver homohets og kjønnsdiskriminering. Jeg er fornøyd med en universitetsleder som er imot dette, sier Thoresen.

Hun presiserer likevel at hun ennå ikke vet hva hun vil stemme.

Enighet i toppene

Styrerepresentanten for fast vitenskapelige ansatte, Hanna

Haavind støtter UiO-ledelsens avgjørelse av prinsipielle grunner. Psykologiprofessoren er svært kritisk til Islam Nets historikk.

– Jeg er prinsipielt sett enig i avgjørelsen. Avslaget bunner i at Islam Net ikke bare ønsker å ytre seg, men å innføre praksiser som

er diskriminerende, som strider med likestillingsloven. Det kan vi ikke vi godta, sier Haavind.

Dag Olav Hessen, professor ved Institutt for biovitenskap, deler kritikken:

– Det er argumenter for og mot, selv om jeg generelt er imot dogmatiske bevegelser som stri-

der mot generelle, demokratiske prinsipper – som for eksempel likestilling. Jeg vil ikke svare konkluderende, men vil heller ikke si meg uenig med avgjørelsen før jeg har oppdatert meg på deres offisielle standpunkter, sier Hessen.

marius.prytz@universitas.no

Mener UiO mangler argumenter

Islam Net publiserte tirsdag kveld en nettversjon av klagen.

Leder Fahad Qureshi forteller at klagen besvarer kritikken i avslagsbrevet. UiO-ledelsen begrunnet avslaget blant annet med at båndene til moderorganisasjonen var for tette.

– Vil endringene i vedtektene føre til at Islam Net får mindre innflytelse over studentforeningen?

– Det har ikke vært meningen at hovedorganisasjonen skal styre studentforeningen. Vedtektene er tilpasset, og foreningen vil være selvstendig, sier Qureshi.

Blant annet viser de nye ved-

tektene, som Universitas har fått innsyn i, at flere paragrafer er fjernet. Moderorganisasjonen vil blant annet ikke ha stemmerett til enhver tid, eller mulighet til å legge ned foreningen, slik det først sto.

– Tror du klagen vil føre til at Islam Net får opprette studentforeningen?

– Klagen besvarer argumentene til UiO, men det hjelper ikke om det er islamofobi i bildet. Jeg tror ikke UiO innser det selv, men etter å ha lest avslaget, virker det sann. Nå har UiO valgt å diskriminere oss, men ikke de

andre muslimske studentforeningene, sier Qureshi.

– Hvor langt er dere villige til å strekke tilpasningene for å få innpass på UiO?

– Så langt vi mener det er mulig uten å forandre islam, sier Qureshi.

– Universitetsstyret er langt på vei enige i avgjørelsen som allerede er tatt av universitetsledelsen. Hva tenker du om det?

– Da er det bare å vente og se hva de mener etter å ha lest klagen, avslutter Qureshi.

Anken skal trolig behandles på Universitetsstyrets møte i juni.

MASTER 2013-2015

Søknadsfrist:
1. april 2013

Master

Landscape and Territorial Studies

Nytt internasjonalt studie i landskapsarkitektur, Tromsø

Utviklingen i polarområdene skaper nye utfordringer og muligheter for arktiske byer og landskap. Bli med på å forme det fremtidige nord!

Søknadsfrist 1. april 2013 – oppstart høst 2013
Les mer på www.aho.no

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

250 ÅR

SOGN OG FJORDANE
FOLKEFEST PÅ YOUNGSTORGET

YOUNGSTORGET 5. MAI KL. 12-21

GRATISKONSERTAR

MAT FRÅ FJORDFYLKET

KARRIEREMOGLEGHEITER

AKTIVITETAR FOR BORN OG VAKSNE

PRISLØNA MIKROBRYGGERI

SOGNDAL - BRANN PÅ STORSKJERM 19-21

HOPPBASSE – KLATREVEGG – SURFESIMULATOR

KONFERANSIER: RONNY BREDE AASE

EVA & THE HEARTMAKER

*Verdifull gåve spekka med opplevingar
Sjå vilkår og innhald i gáva på: framtidsfylket.no

► **AWESOME** ► **DUGLEIK** ► **GOOD TIMES** ► **ÅTGAUM**

KARRIEREMESSE

2013: CLARION HOTEL ROYAL CHRISTIANIA, OSLO

6.MAI
KL. 17.00-21.00

MUSIKKINNSLAG MED THEA HJELMELAND

Bli kjend med spennande næringsliv og offentlege arbeidsgjevarar frå Sogn og Fjordane.

- Over 30 stands
- Underhaldning
- Fjordtapas
- konferansier:
Ronny Brede Aase

Meld deg på i dag!
Scan for program
og påmelding:

► **KARRIERE** ► **UTVIKLING** ► **NETTVERK** ► **LIVSGLEDE** ◀

For meir info sjå om
arrangementa sjå:
framtidsfylket.no

Splittelse etter la

Kritikken hagler mot Norsk Studentorganisasjon etter helgens landsmøte. Organisasjonen trues av dyp splittelse. I Bergen tas det til orde for utmelding av organisasjonen.

Norsk studentorganisasjon

tekst Anders Rikstad
foto Hans Dalane-Hval

TØNSBERG/UNIVERSITAS: – Jeg frykter at vi går fra dette Landsmøtet med et inntrykk av at organisasjonen er splittet, sa nyvalgt leder i Norsk Studentorganisasjon (NSO), Ola Rydje fra talerstolen på landsmøtets siste dag.

Misnøyen med NSO har blusset opp igjen etter helgens landsmøte. Etter det Universitas kjenner til, skal Studentparlamentet ved UiO (SP UiO) åpne en sak om NSOs landsmøte når de møtes torsdag 18. april.

Helge Schwitters i arbeidsutvalget til SP UiO er ikke nådig i sin dom:

– Det var en parodi på et landsmøte. Det var ekstremt rotete, man var nødt til å gjøre ting i et høyt tempo, og det viste seg etter hvert at folk ikke ante hva de stemte på, sier han.

Ingen endring

I fjor vedtok landsmøtet å nedsette en komité for organisasjonsgjennomgang (KOG), som skulle foreslå mer effektive og kostnadsbesparende løsninger.

Komitéen har jobbet i ett år og brukt 92 000 kroner av NSOs midler. Det viktigste forslaget komiteen hadde kommet fram til, var å fjerne dagens landsstyre til fordel for et mindre sentralstyre.

For å få gjennomslag trengte komiteen 2/3 flertall, men alle vesentlige forslag ble blokkert av et mindretall av delegatene.

– Når ingenting av det de foreslår blir vedtatt, med unntak av å fjerne O-en i komiteenavnet KOK, så har man misbrukt en gedigen mulighet. Man utsetter en oppvask som er helt nødvendig, sier Helge Schwitters.

Leder av Studentparlamentet ved Universitetet i Oslo, Morten Bakke Kristoffersen, har jobbet med organisasjonsendringen siden forrige landsmøte.

– Det føles som ett år bortkastet arbeid. Det er skuffende at alle forslagene ble stemt ned. Organisasjonen turte ikke å ta et skritt for å bli en mer gjennomslagskraftig organisasjon, sier han.

Universitas har vært i kontakt med en rekke delegater fra de små

Dette er NSO-politikken

NSO vedtok i helgen nytt prinsippprogram, det viktigste dokumentet for organisasjonen og nytt arbeidsprogram.

- Politikken har blitt spisset, sier nestleder André Almås Christiansen.

1. Studentboliger. NSO ønsker en mer offensiv satsing på studentboliger og vil bygge billige studentboliger som skal driftes av studentsamskipnadene selv.
2. Høyere utdanning skal på dagsorden. Dette er spesielt viktig frem mot stortingsvalget. NSO skal sette i gang kampanjer for å få oppmerksomhet rundt saken.
3. Gratisprinsippet. Høyere utdanning skal være gratis. Det skal være et mangfold som også inkluderer privatskoler med skolepenger, men dersom de mottar statsstøtte skal det stilles krav til hvor mye de kan ta seg betalt.
4. Mindre rigid stillingsvern. Det skal bli enklere å sparke uduelige eller upedagogiske professorer.

høyskolene som stemte imot endringsforslagene. Disse peker på flere utfordringer med forslagene til Komiteen for organisasjonsgjennomgang. Gjengangerne er frykt for å ikke bli representert like godt i et lite sentralstyre, samt manglende utredning av konsekvensene som endringene vil føre med seg.

Vestlandsopprøret fortsetter

Ved Universitetet i Bergen (UiB) har studentparlamentsrepresentant Sindre Dueland foreslått at UiB melder seg ut av NSO.

– Det har vært sterk misnøye om hvordan NSO skal fungere. Etter landsmøtet har det kommet klart frem at NSO og UiB har sprikende interesser, sier Dueland.

– Hva er det som er galt med NSO?

– Gjennomslagskraften til universitetene har blitt utvannet. Et løsningsforslag er å lage én forening for universitetene og én for høyskolene. Da kan vi bruke mindre penger på skolering av representanter fra de små høyskolene, sier Dueland.

Yngve Høiseith, leder for Studentparlamentet ved Universite-

Lobby: UiOs delegasjon hadde hyppig møtevirksomhet for å samordne eget standpunkt og diskutere strategi. Fra venstre: Truls Aarseth, Morten Bakke Kristoffersen, Helge Schwitters, Adne Hindenes og Eva Holthe Enoksen.

Norsk studentorganisasjon

- Norsk studentorganisasjon (NSO) er den fremste, nasjonale interesseorganisasjonen for studenter i Norge.
- Avholdte sitt tredje landsmøte 11. – 14. april i år.
- Består av 44 medlemslag, hvor medlemslagene er universiteter og høyskoler over hele landet. Representerer om lag 200 000 studenter.
- NSOs mål er å bedre studenters faglige, sosiale og økonomiske rettigheter.
- Avtroppende leder er Øyvind Berdal.
- NSO er fra 2010 en sammenslåing av de tidligere studentorganisasjonene Norsk Studentunion og Studentenes Landsforbund.

tet i Bergen, har foreløpig ikke tatt stilling til spørsmålet om utmeldelse fra NSO.

– Det er en betydelig mengde misnøye mot NSO. Det viktigste er ressursbruken. Spørsmålet er om UiB-studentene får valuta for pengene, sier Høiseith.

En paraply i regnet

Nåværende leder av NSO, Øyvind Berdal og påtroppende leder, Ola Rydje vil nødig ta avskjed med bergenserne, og vil rydde opp i uenighetene – før stortingsvalget.

– Jeg blir trist av å høre dette. Dersom UiB melder seg ut av NSO vil det være et tap for organisasjo-

nen sentralt, men også for studentene lokalt. Det er vanskelig å nå opp på det nasjonale nivået uten en nasjonal paraplyorganisasjon, sier Rydje.

Øyvind Berdal minner om hensikten med organisasjonen.

– Hele poenget, da NSO ble stiftet i 2010, var at man står sterkere og har større gjennomslagskraft og evne til å vinne politiske slag når man står samlet. Det gjelder selvsagt også i denne sammenheng, sier den avtroppende lederen.

Påtroppende NSO-leder Rydje innrømmer at organisasjonen har forbedringspotensial.

– Vi er helt klart nødt til å forbedre den modellen vi har i dag. Dette er ikke enkelt og vil kreve stor innsats fra alle, sier Rydje.

Innrømmer rot

Nestleder i NSO, André Almås Christiansen, innrømmer at det var litt rotete på landsmøtet, men at ansvaret må deles mellom alle som var til stede.

– Jeg mener at vi alltid må se på hvordan vi kan gjennomføre landsmøtet på en bedre måte. I år var det en del rot, og det er det flere som må ta ansvar for, men vi har i år fått gjennomført alt av debatter, sier Christiansen.

Språkkurs på Sagene
(Norwegian, Persian, Japanese, Turkish, English)
Ta kontakt på tlf: 45 77 90 21
eller e-mail: gh_reza_kurs@yahoo.com

ndsmøtet

Ola Rydje ny leder i NSO

– Ledervervet i NSO er det morsomste en student kan gjøre med underbuksene på, sa Rydje i valgtalen.

Rydje har drevet valgkamp siden oktober, og brukte pausene ivrig til å mingle og sanke stemmer, før NSO gikk til valg på ny leder for det neste året. Han har bred erfaring fra organisasjonsarbeid og sitter som leder av Velferds- og likestillingspolitiskkomité i NSO.

25-åringen fra Elverum studerer enkeltemner på masternivå ved Norges teknisk-naturviten-

skapelige universitet i Trondheim (NTNU).

– Vi må endre retorikken vår. I dag oppfatter politikerne oss som veldig krevende og litt klagende. Det vi må gjøre er å synliggjøre samfunnsverdien av høyere utdanning. Vi må også vise at vi kan gi noe tilbake, sier Rydje som vant en knepen seier over konkurrenten Torkil Vederhus.

NSO valgte også nytt arbeidsut-

valg.

Nestleder André Almås Christiansen ble gjenvalgt.

Tuva Aune Wettland fra Høgskolen i Oslo og Akershus ble valgt til fagpolitisk ansvarlig.

Axel Hvistendahl Nerdrum fra Universitetet i Oslo ble internasjonalt ansvarlig.

Det nye Arbeidsutvalget skal også bestå av velferds- og likestillingspolitisk ansvarlig, Jonas Ohlgren Østvik fra Høgskolen i Volda og nok en fagpolitisk ansvarlig, Alexander Løtvedt, fra Høgskolen i Lillehammer.

anders.rikstad@universitas.no

Les mer på universitas.no

FOTO: UNIVERSITAS

Vil ha slutt på treningstull

Kari Bø er eneste kandidat i rektorvalget ved Norges Idrettshøgskole (NIH). Hun vil ta opp kampen mot uakademiske treningstips.

Sju Kjappe

tekst Thorbjørn Kringlebotn Borlaug

– *Du og din prorektorkandidat Lars Tore Rongla er de eneste kandidatene valgstyret ville ha, og siden det ikke er kommet flere kandidatforslag, står dere uten konkurranse. Hva tenker du om det?*

– Enten så bryr ikke folk seg, eller så synes man det er greit vi er kandidater. Får håpe det er det siste. Det er behagelig å slippe å gå i kampsituasjon med gode kolleger.

– *Hvorfor vil du bli rektor?*

– Jeg er interessert i studenter og studentpolitikk, og brenner for å kunne få være med på å bestemme universitetspolitikk. Jeg har vært prorektor tidligere, så jeg vet litt hva jeg går til. Det er et gedigent samfunnsansvar som hviler på universiteter og høyskoler, for det er institusjoner som skal være kritiske, frie og uavhengige. Det er et stort behov i samfunnet for mer kritisk tenkning.

– *Hvordan tenker man kritisk på NIH?*

– Det florerer av treningstips som ikke er begrunnet i forskning. Vi deler det med ernæringsfaget, der det kommer slankekurer, «strammere mage på fire uker» og lignende – det er jo så mye tull der ute. Det er viktig at vi har en stemme, og Idrettshøgskolen er en viktig premissleverandør med tanke på kunnskapsbasert praksis.

– *Du representerer den forskningsorienterte siden på NIH. Blir NIH mer teorirettet med deg som rektor?*

– Nei. Forskning skal jo komme til nytte. Jeg underviser to klasser i uka, så jeg er i praksisfeltet selv, og det er der jeg bruker den forskningsbaserte kunnskapen. Alt vi holder på med, skal gjøre at vi får bedre praksis. Det må

Kari Bø

■ Stilling: Professor ved Norges Idrettshøgskole

■ Aktuell med: Eneste kandidat til rektorvalget ved NIH, som avholdes 24. april.

■ Alder: 57

bygge på forskning.

– *Hva har du tenkt til å gjøre som rektor?*

– Vi har ikke tenkt å lage noen revolusjon på NIH. Vi har en strategisk plan som er god, som det er stor enighet om, og som er utviklet demokratisk. NIH er en veldrevet vitenskapelig høyskole med god administrasjon, dyktige forskere, vi gjør det bra i studentundersøkelser – men det er krevende å holde på det høye nivået og utvikle seg videre. Vi kan ikke slappe av.

– *Hvilke utfordringer vil en NIH-rektor møte framover?*

– En stor utfordring er å rehabilitere anlegget, som nå råtner på rot. For å få støtte må vi legge press på politikere, noe som har startet allerede. Et annet viktig område som både studen-

tene og vi er opptatt av, er digitalisering. Det er håpløst gammeldags å måtte besvare eksamen for hånd og bli bedømt på dårlig håndskrift.

– *For øvrig: Driver du med idrett selv?*

– Det er morsomt, man spør alltid de på Idrettshøgskolen: «Hva er din idrett?». Uansett hvor gammel jeg blir, får jeg det spørsmålet. Min idrett er turn og rytmisk gymnastikk, og jeg har vært danser. Jeg har utviklet en norsk treningsmodell for kvinner som heter *Gymnastikk i tiden*, og det har jeg undervist i 26 år. Lars Tore (prorektorkandidat, journ. anm.) kommer fra håndball, så vi dekker ganske ulike idrettsfelt sammen.

t.k.borlaug@universitas.no

Breivik ga grønt lys til forskningsprosjekt

Dette er saken

- Cato Hemmingbys doktorgradsprosjekt vil bli første gang politiavhørene av Breivik brukes til forskning. Breivik har selv gitt Hemmingby grønt lys til å bruke avhørene, som vil bestå av både sider med transkribering (fra bilde/lyd til tekst, journ.anm) og DVD-opptak.
- Hemmingby skal ta for seg hvordan terrorister velger ut sine fysiske målobjekter.
- Anders Behring Breivik vil være hovedcase i forskningen. Hemmingby vil også ta for seg hvorvidt Al-Qaida-ledere påvirker løst tilknyttede terrorcellers valg av mål, eller om de velger mål etter eget hode.
- Forskningsprosjektet er et samarbeid mellom Universitetet i Stavanger og Politihøgskolen.

22. juli-forskning

- I skrivende stund er det 15 innmeldte forskningsprosjekter som er i kontakt med berørte etter 22.juli. I tillegg er det per 22. mars 18 prosjekter som ikke baserer seg på kontakt med berørte. Også 13 godkjente forskningsprosjekter ved Oslo Universitetssykehus er knyttet til medisinske aspekter rundt 22. juli
- Fra før har 16 vitenskapelige publikasjoner om 22. juli blitt publisert.
- Beskrivelse av forløp hos skadde innlagt på Oslo universitetssykehus og Sunnaas sykehus. Forskningsprosjekt ved Sunnaas sykehus.
- Etterlatte foreldre, søsken og venner etter 22. juli ved Senter for Krisepsykologi.
- Sykepleiernes rolle og innsats i en nasjonal katastrofe ved Nordlandsforskning på oppdrag fra Norsk Sykepleierforbund.
- Terrorangrepet i Oslo 22. juli 2011: En studie av alle ansatte i Regjeringskvartalet og departementene ved Nasjonalt kompetansesenter for vold og traumatisk stress.
- Nevnte forskningsprosjekter bruker data fra intervjuer, surveyundersøkelser eller andre undersøkelser rettet mot de berørte.

Førstemann: I over et halvt år har forsker Cato Hemmingby arbeidet med å få tilgang til politiavhørene av Anders Behring Breivik. Ifølge forskeren var det systemet rundt Breivik – ikke terroristen selv – som gjorde at prosessen tok lang tid.

For første gang skal politiavhørene av Anders Behring Breivik brukes i forskning. Terroristen ønsket stipendiat Cato Hemmingby «lykke til».

Terrorforskning

tekst Hans J. Skjoug
foto Klaudia Lech

– Det har vært en lang prosess å få tak i avhørene av Breivik, sier doktorgradstipendiat ved Politihøgskolen (PHS), Cato Hemmingby.

22. juli-terroristens politiavhør skal brukes i Hemmingbys doktorgradsavhandling om hvordan terrorister velger ut sine mål. Sammen

med veileder Tore Bjørge, professor ved PHS, skal Hemmingby ta for seg hvordan prosessen med å velge ut terrormål foregår og hva som virker inn på disse prosessene.

Ja fra Riksadvokaten

Universitas har fått tilgang til et brev sendt fra Riksadvokaten til Hemmingby og Bjørge hvor det under tvil gis dispensasjon fra taushetsplikten slik at forskerne får tilgang til politiavhørene.

For å få tilgang til politiavhørene, var det avgjørende å få tillatelse fra Breivik selv. Hemmingby forteller at systemet rundt Breivik gjorde prosessen tidkrevende.

– Breivik hadde selv ingen motforestillinger og ønsket oss lykke til med prosjektet, sier stipendiaten.

Han forklarer at etikk og personvern blir et tema når en skal bruke slike typer materiale.

– Breiviks familie, venner og tredjepersoner som blir nevnt under politiavhørene, er ikke av interesse i forskningsprosjektet, sier forskeren, og legger til at det er strenge retningslinjer for bruk av avhørsmaterialet.

Bare Hemmingby og hans veileder Tore Bjørge vil få tilgang til datafilene.

Anvendt forskning

Forskningen skal brukes til trusselanalyser og forebyggende arbeid med sikkerhet.

– Forskningen vil være nyttig for Politiets sikkerhetstjeneste (PST) når de utvikler profiler på enkeltpersoner eller grupperinger som tiltrekker seg tjenestens oppmerksomhet, sier Hemmingby.

Innenfor den snevre definisjonen av soloterrorisme, der en person står for alt fra a til å, så er Breivik-saken helt unik også i in-

ternasjonal målestokk, forklarer stipendiaten.

– Vi har fått et sjeldent bra grunnlag med Breiviks manifest, rettsreferater og andre dokumenter. Politiavhørene vi har fått tilgang til utgjør mer enn 1100 sider, sier han.

– *Hvor mye kan én case si med tanke på å kunne generalisere om denne tematikken?*

– Nå skal jeg riktignok se på flere caser blant høyreekstremer og militante islamister, men uansett er statistisk generalisering i liten grad mulig fordi hver case ikke kan sies å være en representant for en større masse, sier stipendiaten.

– Kan gjøre beredskapen bedre

I samråd med Kunnskapsdepartementet har Helse- og omsorgsdepartementet etablert en nasjonal koordineringsfunksjon for forskning etter 22. juli.

Formålet er å redusere forskningsbelastningen som berørte utsettes for, og koordineringsenheten er én av flere

forskningsetiske komiteer som sørger for akademisk redelighet og rådgivning innen forskningsetikk.

Nils Olav Refsdal, koordinator for 22. juli-forskningen, håper Cato Hemmingbys forskning kan bidra til å gjøre beredskapsarbeidet bedre.

Refsdal sier at slik kunnskap kan komme både politi, beredskapsmyndigheter og de som har kontakt med utsatt ungdom til gode.

– Dette prosjektet passer sånn sett godt inn i Forskningsrådets nye satsing på samfunnsikkerhet, sier han.

– Litt av utfordringen er at man ikke vet mye om hvorfor terrorister velger de målene de gjør. Det er vanskelig for forskere å få tilgang til materiale som kan hjelpe dem å finne ut terroristers målutvelgelse, sier Refsdal.

Han spår at Hemmingbys

forskning kan gi mye publisitet. Koordinatoren har full tiltro til at Hemmingbys forskning vil ivareta anonymiteten til Behring Breiviks familie og venner.

Se faktaboks for å lese om et utvalg andre forskningsprosjekter om 22. juli-terroren.

hansjskj@universitas.no

UIO KRITISERES AV BÅDE STUDENTER OG JUSPROFESSOR:

UiO tar ulovlig betalt for undervisning

Ikke gratis: Studentene på musikkvitenskap ved UiO må betale for utdanningen sin, i motsetning til de fleste andre studenter. – Gratisprinsippet gjelder ikke her, mener de.

Instituttledere på UiO mener de har loven på sin side når de krever egenbetaling fra studentene.

Penger

tekst Heljar Havnes
foto Helle Gannestad

På flere emner ved Universitetet i Oslo tas det ulovlig betalt for undervisning, mener jusprofessor og tidligere universitetsrektor Jan Fridtjof Bernt.

Alle instituttene som krever de omstridte egenbetalingene, mener de har loven på sin side. Men etter å ha undersøkt instituttenes argumenter og gått gjennom lov-boka, konkluderer Bernt med det motsatte.

– Dette må bety at UiO ikke kan kreve at studentene dekker denne typen utgifter uten særskilt tillatelse fra Kunnskapsdepartementet (KD), sier han til Universitas.

UiO skal etter det Universitas kjenner til ikke ha søkt om en slik tillatelse.

Rektor er på saken

UiO-rektor Ole Petter Ottersen mener praksisen er innenfor lovens rammer. Han vil likevel høre på studentpolitikkerne, som kom-

mer med krass kritikk av praksisen med egenbetalinger.

– Det at studenter betaler mindre beløp i forbindelse med feltarbeid og ekskursjoner er ikke i strid med lovverket. På bakgrunn av henvendelsen fra studentene vil vi imidlertid foreta en ekstra gjennomgang av vår egen praksis på området. I Norge skryter vi av at vi ikke har studieavgift og at det er lik rett til utdanning. Dette prinsippet vil vi holde i hevd, sier Ottersen i en e-post til Universitas.

Viser til KD

I forrige ukes Universitas kritiserte studentparlamentet ved UiO praksisen med å kreve egenbetaling fra studenter ved Teologisk Fakultet (TF), Institutt for Biovitenskap (IBV), og Institutt for Musikkvitenskap (IMV) (se faktaboks). Argumentet var at slikt ikke hører hjemme på et offentlig universitet.

Universitas har vært i kontakt med de nevnte instituttene og fakultetene. De er alle uenige i at egenbetalingen som avkreves studentene, er ulovlig.

– Vi har sjekket opp dette flere ganger for å forsikre oss om at vi er i tråd med lovverket, sier instituttleder ved IMV, Alexander Refsum Jensenius.

Han siterer blant annet to brev fra Kunnskapsdepartementet (KD), et til Høgskolen i Agder i 2006, og et til Studentparlamentet i Oslo samme år, der KD understreker sitt syn på saken. Egendekning av kostnader utover mindre beløp bør unngås, heter det i brevet, men det finnes unntak, mener Jensenius.

– Kunnskapsdepartementet har sagt at i for eksempel feltarbeid og kurs kan det kreves et mindre beløp av studentene i egenbetaling, sier Jensenius og får støtte fra instituttleder ved IBV, Finn-Eirik Johansen, og TF-dekan Trygve Wyller.

– Vi har fått bekreftet at egenbetalingen er innenfor regelverket fra UiO, sier Trygve Wyller, dekan ved TF. Det er studieavdelingen som har bekreftet dette for fakultetet.

Professorforklaring

Jusprofessor Bernt har en annen vurdering av regelverket. Slik forklarer han hvorfor egenbetalinger likevel ikke er tillatt:

– Forskriften kommer inn

med en viktig presisering; I paragraf 3–3 nummer én er det fastslått at forbudet mot å ta egenbetaling innebærer at «institusjonen heller ikke kan kreve betaling av studenter utover reelle kostnader knyttet til læremidler».

Studietur koster

Ane Sannan Akø og Sigmund Eystein Berg (avbildet) går begge to på musikkvitenskap og ønsker seg likhet mellom studentene:

– Det koster rundt 2 000 kroner per student for kost, losji og reise til og fra, sier Akø, som nettopp er kommet hjem fra studieturen til Voss.

– Gratisprinsippet gjelder ikke her, sier hun om musikkvitenskapsfaget.

Begge studentene skjønner at det dyre faget koster for et HF-fakultet i pengesnød, og er svært redde for å miste fagtilbudet.

– Den praktiske undervisningen vi får gjennom faget og studieturen er essensiell for faget, sier Berg. Studentene legger til at de har forståelse for at faget er dyrt.

– Men vi vil gjerne både beholde faget og samtidig ha likhet med alle andre UiO-studenter og studere gratis.

universitas@universitas.no

Egenbetalinger ved UiO:

- Kurset Utøvende 1 er obligatorisk for bachelorstudenter i musikkvitenskap. For å bestå kurset må studentene delta på én ukes seminar på Ole Bull-Akademiet på Voss. Studentene må betale 1000 kroner direkte til Ole Bull-Akademiet, i tillegg til å betale for reise til og fra.
- Bachelorstudentene i biologi må gjennomføre kurset Biologisk mangfold. Her må studentene gjennomføre 14 dagers feltkurs, der studentene til sammen betaler 2100 kroner for kost. Instituttet betaler for kurs og losji.
- Flere studenter ved forskjellige utdanninger ved det teologiske fakultet må betale 300 kroner for et obligatorisk seminar, kalt Granvoldseminaret. Den obligatoriske utenlandsturen til 30-poengsfaget for presteutdanningen, TEOL4100, opp til flere tusen kroner.
- Universitas presiserer: I forrige uke skrev Universitas at Granvoldseminaret var forbeholdt studenter ved presteutdanningen, og kostet opp mot 1500 kroner. Disse opplysningene er feil, og er rettet opp i faktaboksen over.

debattredaktør: **Ingrid E. Daae**
debatt@universitas.no 482 42 240

Frist: **søndag klokka 17**

Legg ved portrettfoto. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innleggene.

IDÉ OG DEBATT

«Jeg fikk studentbolig fordi jeg kommer fra Nord-Norge og tar en bachelorgrad»

Erik Sti,
3. kandidat for Liberal List

FOTO: UNIVERSITAS

TWITTER

studentnyheter på 140 tegn

hfuglesang Har fått nso-ørepropper, nso-bok og nso-tusjer. Hvor er nso-tampongene? Og nso-kondomene? #lmnso

11. april

#rettfokus

hagestol @hfuglesang Var det noen som sa svært organiserte barn? @_NITO_Stud #badumtish

11. apr

jepp, #badumtish

SVKristin #lmnso Takk for i går og veldig bra møte m dere! Hvordan går det med ledervalget? Noen som trenger tips? Diskr ikke mellom kandidater;-)

12. apr

Bill.mrk. kooptert?

SVKristin #lmnso @rydje Gratulerer som nyvalgt leder i NSO! Ser fram til konstruktivt – og utfordrende;-) – samarbeid!

12. apr

#kozogklemz

rydje @SVKristin Så hyggelig! Tusen takk for det! Det gjør NSO og jeg også!

12. apr

#bonding

Johnsrud1Takker for en innholdsrik helg på mange måter. Forever young! #lmnso

14. apr

Så de fann kondomane til slutt?

STUDENTPARLAMENTSVALG

Akademika sikrer akademisk frihet

Universitas har flere ganger dette semesteret ytret sin bekymring for studentbokhandelen Akademika. Fra et underskudd på 15,4 millioner i 2011, har beløpet tredoblet seg i 2012 hvor resultatet ble et underskudd på hele 54 millioner kroner.

I dag skal Akademika være garantist for studentenes tilgang på pensum, men gjennom sitt virke er Akademika også med på å sikre et viktig prinsipp: Den akademiske friheten. Den akademiske friheten sikres fordi professorene ikke trenger å ta økonomiske hensyn når de fremstiller pensum, den økonomiske risikoen har i dag Akademika alene. Med Akademika som garantist overlever de små nisjeemnene, og pensum distribueres i stor grad uten hensyn til lønnsomhet. Akademika bruker store resurser på å kvalitetssikre, eller vaske pensumlistene uten noen form for tilskudd fra verken staten eller utdanningsinstitusjonene. Når den krevende jobben er gjort, kan dessuten andre bokhandler benytte seg av pensumlistene og handle inn de bøkene de vet det vil selges store kvanta av – og de bøkene som er økonomisk lønnsomme å selge – uten

å måtte ta hensyn til pensum som ikke gir slik økonomisk gevinst.

Venstrealliansen mener at å overlate salg av læremidler og pensum til markedet gir mindre studentvelferd. Effektivisering av drift og spissing av varetilbudet kan være med på å sikre overkommelige priser på studiepensum. Akademika må også bli flinkere til å bruke sine konkurransefortrinn: Nærhet til studentene, tilgangen til informasjon om pensum og studentstyring. Idealet bør være et boklager som vasker pensum for institusjonene og stiller med læremidlene studentene trenger. Dessuten bør institusjonene ta noe av risikoen for smalt pensum og noe av kostnaden for pensumvasking. Derfor krever Venstrealliansen at UiO stiller med fristasjon for utsalg av pensum, altså at Akademika ikke skal ha utgifter for leie av lokaler på lik linje med studentkafeene og studenthelsetjenesten.

Celestina Da Silva,
3. kandidat for Venstrealliansen

Tryggheten du fortjener

I dag er tilbudet for studenter i Oslo som sliter med psykiske problemer altfor dårlig. Alle studenter må ha mulighet til å henvende seg til en psykolog eller psykiater, hvis de har problemer. For mange studenter er det helt nødvendig å få hjelp fra en psykolog eller psykiater for å klare seg i hverdagen.

Psykiske problemer er en enorm byrde, som blir gjort enda tyngre hvis man ikke har et apparat som man kan henvende seg til når man trenger hjelp. Et slikt apparat skaper en trygghet som mange studenter mangler i dag. Hvis man søker hjelp blir man møtt med beskjeder om at det er for stor pågang og man risikerer å ikke få time ved første henvendelse.

Dessuten er det vanskelig for en student med psykososiale vansker å gjennomføre studier på samme måte som andre. Her må man inn for å gjøre gradert sykestipend permanent, og å styrke ordningen Studier Med Støtte (SMS).

Den psykiske helsetjenesten i samskipnaden har vært en prioritet i det siste, men når man risikerer å ikke få time når man henvender seg dit er det helt åpenbart at det fortsatt ikke er godt nok. SiO må sette av enda flere ressurser til det psykiske helsetilbudet, slik at studenter som sliter kan få den hjelpen de trenger og den tryggheten de fortjener.

Eirik Sti,
3. kandidat for Liberal Liste

Husrom er hjerterom

Hver høst står tusenvis av studenter i boligkø hos samskipnadene rundt om i Norge. Hver høst blir flertallet av disse tvunget ut i et allerede overopphet privat boligmarked.

Jeg er blant de 14 prosentene som vant i lotto hos SiO. Jeg fikk studentbolig fordi jeg kommer fra Nord-Norge og tar en bachelorgrad. Dette gjør at jeg kunne bli prioritert hos SiO og at jeg fikk et sted å bo i det første studieåret mitt. Det gjorde at jeg hadde mer tid og mer penger til å gjøre det en student skal gjøre, nemlig å studere. Er det rettferdig?

Boligutgiftene er den største utgiften til en student. Ved lavere bokostnader vil studentene bli mindre avhengig av en deltidsjobb eller hjelp hjemmefra. Flere studentboliger vil bidra til å realisere visjonen om heltidsstudenten. Hensikten med utdanningen er å utvikle kompetente, ansvarlige og engasjerte borgere som kan bidra til verdiskapning i økonomien vår og til et bedre Norge. Hvis vi skal få til dette må studentene få mulighet til å fokusere kun på utdanningen. Politikerne snakker ofte om kunnskapssamfunnet, men hva slags kunnskap er det de sikter til? Skal studentene kunne halve pensum og alle PLU-kodene på Rema?

I dagens Norge er det i hovedsak de med

velstående foreldre som har mulighet til å være heltidsstudenter. Dette strider mot prinsippet om lik rett til utdanning. Et prinsipp som har vært sentralt i kunnskapsutviklingen Norge trenger i dag, og vil fortsette å trenge i framtiden. Hvis Norge skal være en kunnskapsnasjon er det essensielt at alle får mulighet til å bidra og da må alle ha muligheten til å ta høyere utdanning for å realisere sitt potensiale.

For å få dette til ønsker Sosialdemokratene å sette et mål om 4000 studentboliger i Oslo i løpet av de neste to årene. Dette er et ambisiøst, men oppnåelig mål. For å nå denne visjonen kreves det målrettet arbeid overfor viktige samsfunnsaktører i stat og kommune. Med hardt arbeid, engasjement og stå-på-vilje vil det bli bygget 4000 nye studentboliger i Oslo.

Denne uka er det studentvalg ved UiO. Hvis du og andre studenter skal ha muligheten til å studere på heltid trenger Oslo flere studentboliger. Er du for flere og billigere studentboliger? Er du for heltidsstudenten? Da oppfordrer jeg deg til å gå inn på valg.uio.no og stemme på Sosialdemokratene. Godt valg!

Ådne Hindenes,
2. kandidat for Sosialdemokratene

Pengebingen på Lucy Smiths

Universitetet i Oslo sitter i dag på over 300 millioner kroner i ubrukte basismidler. Dette er penger som skal gå til forskning og utdanning. Selv om mesteparten av disse pengene er satt av til fremtidig bruk i form av tiltak for studiekvalitet og forskning, vitner den enorme summen om en tydelig passivitet og ineffektivitet fra universitetets, fakultetenes og instituttenes side. Vi i Samfunnsviterlista vil ha en slutt på dette.

Mange studenter opplever en utdanningsinstitusjon preget av lite, svak undervisning og dårlig

oppfølging. I dag bruker universitetet flerfoldige millioner på flotte middager, dyre reiser til inn- og utland, og nylig et strategisk rådgivningspanel (hva betyr egentlig det?!). Allikevel vokser UiOs pengesekk. At utdanning ikke prioriteres skyldes ikke mangel på midler, men snarere mangel på vilje og beslutningskraft.

Flere ledd ved universitetet har mulighet til å bestemme at penger skal fordeles slik at de

sikrer studiekvalitet, og en bedre studiehverdag for deg og meg. Helt konkret kan midlene fordeles til studentoppfølgings tiltak som ForVei. Dette er et effektivt prosjekt som så langt kun finnes på MatNat. Å implementere dette på alle fakulteter er lur pengebruk av flere grunner. Studentoppfølging har flere positive ringvirkninger, både på kort og lang sikt, men først og fremst viser det at universitetet ser verdien av hver enkelt av oss, og anerkjenner at en motivert student er en bedre student. I tillegg vil man kunne avdekke problemer og utfordringer tidlig, slik at man kan ta tak i disse før de blir for store. En student som dropper ut er ikke bare et problem for seg selv eller universitetet. Når studenter ikke klarer å fullføre er det også et samfunnsøkonomisk problem. Da er det smart å bruke penger på en god og tett studentoppfølging.

Også på andre områder utviser universitetet passivitet og mangel på beslutningskraft.

Universitetsledelsen har myndighet til å flytte ubrukte midler til effektive miljøtiltak. UiO har en visjon om å være et grønt universitet. Pengene som kan sikre dette i stor grad finnes allerede, men beslutningene lar vente på seg. Et effektivt miljøtiltak, som allerede eksisterer på andre skandinaviske universiteter, er å skru av pc-er og lys om natta. Et annet er innføring av reell kildesortering ved hele universitetet. Disse tiltakene er ikke dyre å innføre – derimot vil de spare både økonomi og miljø på lengre sikt.

I 2012 økte universitets frie midler med over 100 millioner kroner. Gjennom representasjon i

Studentparlamentet er vi med på å bestemme hvordan disse pengene skal brukes. Samfunnsviterlista vil kjempe videre for at universitetets midler omfordeles fra bankbok og svadaorganer til studiekvalitet og reell miljøsatsning.

Samfunnsviterlista ønsker alle et godt studentvalg!

Morten Uleberg,
politisk nestleder, Samfunnsviterlista

Forventer handling: Nils Magne Killingberg krever at Jens Stoltenberg og Arbeiderpartiet tar et mer strategisk grep om blant annet studentboligbygging.

Investér i framtiden – sats på utdanning

Arbeiderpartiet bør bruke helgens landsmøte til å programfeste en reell satsning på utdanning i kommende stortingsperiode, mener NSOs Nils Magne Killingberg.

Kronikk

Nils Magne Killingberg
fagpolitisk ansvarlig, Norsk studentorganisasjon

Til helgen holder Arbeiderpartiet landsmøte. Møtet fører seg inn i rekken over vårens landsmøter som vil stake ut kursen for de neste fire årene. Hva skal så være fokus for den kommende perioden? Jeg mener hovedfokuset bør være utdanning og forskning.

Høyere utdanning og forskning ligger midt i kjernen av det Arbeiderpartiet bør være opptatt av. Det er gjennom utdanning, forskning og innovasjon Norges fremtid skapes. Mens resten av Europa er preget av økonomisk krise er vi i Norge prisgitt historisk god velstand og gjennom dette historisk gode velferdsordninger. Skal den samme velstanden opprettholdes i en framtid hvor oljen etter hvert vil ta slutt, er utdanning, forskning og innovasjon helt essensielt. NSO har følgende forslag til hvordan Arbeiderpartiet bør satse på utdanning den neste perioden:

For det første må man satse på studenter. Alle studenter skal ha like muligheter til å delta i høyere utdanning. Den største delen av studentenes utgifter går til bolig. Det mest målrettede man kan gjøre for å sikre at økonomi ikke begrenser muligheten til å delta i høyere utdanning er derfor å bygge studentboliger. NSO mener takten må tredobles til 3000 boliger i året, statstilskuddet til studentboliger må også økes til 50 prosent. Med på kjøpet får man god boligpolitikk da studentboligene har en prisregulerende effekt og letter trykket i et svært presset boligmarked. NSO mener studentboliger har blitt så viktig

at helgens landsmøte løftet det fram som den viktigste saken vi skal jobbe for det neste året. Studentboligbygging er og bør være en av de viktigste sakene for Arbeiderpartiet også, men for at politikken skal være troverdig må den konkretiseres i partiprogrammet.

For det andre er det nå prekært at det satses på bygningsmassen til universiteter og høyskoler. For at studenter skal få mest mulig faglig utbytte av sin studietid må forholdene ligge til rette for et godt læringsmiljø. Dessverre legger dagens bygningsmasse en stor demper på dette. Et vedlikeholdsetterslep på titalls milliarder kombinert med at studentveksten ikke har blitt fulgt opp med en tilstrekkelig satsing på nybygg gjør dagens situasjon ekstra prekær. Det må derfor satses tungt på infrastruktur i den kommende stortingsperioden.

For det tredje må Stortinget og regjeringen ta mer strategisk grep om høyere utdanning. Regjeringen leverte på slutten av sin periode en svært god forskningsmelding som tok innover seg koblingen mellom forskning og utdanning. Et av tiltakene regjeringen kom med var langtidsplaner for forskning og utdanning. NSO mener slike langtidsplaner bør følges av sykliske stortingsmeldinger om utdanning slik man i dag har på forskning. Meldingen bør ta for seg organisering og dimensjonering, finansiering og virkemidler for studiekvalitet.

Gjennom høyere utdanning skapes arbeidsplasser. Den gir mulighet for sosial mobilitet og øker menneskers livskvalitet. Høyere utdanning bør derfor være Arbeiderpartiets hovedprioritet de neste årene. Jeg vil med dette utfordre Arbeiderpartiet til å vedta politikk som viser en vilje og ambisjon til å satse på høyere utdanning og ønske dere lykke til på helgens landsmøte.

«Skal velstanden opprettholdes i en framtid hvor oljen vil ta slutt, er utdanning, forskning og innovasjon helt essensielt.»

Kultiverte

Best: Nikolai Aunbakk vant NM i kaffesmaking. Kan klarte åtte av åtte riktige på 4 minutter og 44 sekunder.

I 300 år har kaffen holdt nordmenn klartenkte. Kanskje ikke så rart at det var nettopp en student som ble norgesmester i kaffesmaking.

Kaffe

tekst Thea Storøy Elnan
foto Patrick da Silva Sæther

Tidspressa studenter kaster den i seg – av avhengighet eller kun for å holde seg våkne under traurige forelesninger. Mens noen svir av studielånet på fasjonable kaffebarer i byen, snylter andre på sin lokale studentforenings gjørmevann.

For noen er smaken av kaffe så viktig at de gjør sport av det.

– Jeg har trent meg opp til å kjenne igjen ulike nyanser i kaffen, for eksempel på ulike smaker og aromaer, munnfølelse og syrlighet. Det er veldig spennende, for det finnes mange ganger flere aromaer i kaffe enn hva det gjør i vin, sier Nikolai Aunbakk.

Han er student ved Universitetet i Oslo (UiO) og var finalist i norgesmesterskapet i «cup tasting» – eller kaf-

fesmaking for oss andre – forrige uke. Han tar årsenhet i realfag, men har lenge jobbet på ulike kaffebarer ved siden av studiene.

I «cup tasting» skal deltagerne prøvesmake 24 kopper kaffe på åtte minutter. Med en dyp skje slurper de i seg kaffen med for å få tak i den fyldige aromaen.

Deltakerne skal skjeldne tre kopper kaffe fra hverandre, hvor to kopper inneholder kaffe fra samme kaffefarm og én kopp inneholder kaffe fra nabogården. Kaffetypene er dermed svært vanskelig å skille fra hverandre. Dette skal deltagerne gjøre åtte ganger. På maks åtte minutter.

I NM konkurreres det ikke bare i «cupping», men også klassisk barristakunst og brewers cup (se faktaboks). Det brygges, det smakes, det tenkes.

Interessen for kaffe begynte for fullt etter at Aunbakk jobbet på Kaffebrenneriet for to år siden. Der arrangerte de kurs i «cup tasting» for kundene. Den gangen var det ikke så veldig mange interesserte. De gangene han er med

på å arrangere helgekurs i Mathallen på Grünerløkka for sin nåværende arbeidsgiver Solberg & Hansen, er det stappfullt.

– Vi er tross alt det landet i verden hvor det drikkes flest kopper kaffe per hode, sier han.

Mellom Aunbakks baristatilværelse og kaffens opprinnelige inntreden i vår kultur, ligger det flere hundre år med historie. Kaffen kom for fullt til Norden på 1700-tallet.

Over hele Europa hadde det etablert seg kaffehus der den borgerlige offentligheten vokste fram, særlig i England hvor det første kaffehuset kom i 1652. Her satt diktere, tenkere, skribenter og intellektuelle av opplysnings-tida og diskuterte ideer.

Charles II prøvde å forby kaffehusene fordi de var forbundet med distribusjon av opprørske skrifter. Han fryktet at kaffehusene gjorde utslag på edrueligheten til befolkningen. Forbudet varte kun i elleve dager. Kaffen var kommet for å bli.

Da deltakerne i samfunnsdebatten valgte å sitte inne i kaffehusene med en kaffekopp i handa, framfor på bar med et ølglass, ble de edru og klartenkt. Kaffen erstattet dermed spriten og de mange døddrukne kveldene i rennesteinen. Dessuten sløvet den ikke ned tenkestovas tilhengere – heller tvert imot.

Kopper

koffeinglade studenter: Den avkrefter de gamle ryktene om at kaffe var kreftfremkallende, og bekrefter at kaffe kan hemme utvikling av Alzheimer, hjerte-kar-sykdommer og diabetes. Dette skjer gjennom tilskudd av antioksidanter kaffen byr på, en påstand som stadig blir bekreftet av medisinerne. Ifølge en doktorgradsstudie gjort ved Universitetet i Tromsø, har personer som drikker 3–6 kopper kaffe daglig, 30 prosent lavere risiko for blodpropp sammenlignet med de som ikke drikker kaffe.

Norsk forskning viser at kaffen også, dessverre, har negative virkninger – som hodepine og utbrenthet. I tillegg inneholder kaffebønner mye farlig kolesterol, og særlig kokekaffe gir økt risiko for hjerte-karsykdommer. Filterkaffe, som filtrerer bort fettstoffene, er heller å anbefale.

I **kantinene** på landets universiteter diskuteres store og små spørsmål fortsatt livlig over kaffekoppene. Studentene i Oslo kjøpte 1,2 millioner kopper kaffe i 2012. Det selges 20 prosent mer kaffe i eksamenstiden enn det gjør ellers i året.

I en av de utslitte sofaene i første etasje på Universitetsbiblioteket sitter «cupping»-finalisten Nikolai Aunbakk avslappet og knuger om sin sølvfargede kaffekopp. Han holder den tett mellom hendene sine for å varme seg. Aunbakk er ikke så veldig opptatt av den helsemessige delen av kaffe, men mer opptatt av nytelsesdelen.

– Kaffe er for det første veldig godt, samtidig er det et veldig stort og komplekst emne som det er veldig interessant å gjøre et dypdykk i, sier han.

Aunbakk synes det er viktig å få fram at man kan lage seg veldig god kaffe om man bare tar seg tid til å lære hvordan.

– Mange forbinder kaffe med noe kjipt, sort og bittert som man drikker i all hast om morgenen for å våkne. Hvis man lager kaffen på riktig måte, så vil man få noe som er veldig friskt og sødmefyllt. Man trenger faktisk ikke melk.

På sitt lyse kontor i 6. etasje i Eilert Sundts hus inviterer Elisabeth L'Orange Fürst, sosialantropolog ved UiO, på en kopp te.

«Mat og kaffe kan bli viktig for identiteten din fordi det er en måte å skille deg fra de andre»

Elisabeth L'Orange Fürst, professor i sosialantropologi ved UiO

– Mat, da innforstått som mat og drikke – som for eksempel kaffe – er både føde for kropp og et samlingspunkt for mennesker. Det har blitt sagt at man ikke går i krig med dem man spiser et måltid sammen med, sier Fürst.

Hun mener at kaffen kan sees på som en rest av et slikt fellesmåltid hvor man inviterer noen inn i et fellesskap.

– Om du tar bort kaffen i en samtale, da er det ikke et fellesskap lenger. Man føler seg naken uten koppen foran seg fordi man faller utenfor kutymen. Man fyller ikke ►►

Trodde kaffe ga stygge barn

Da kaffen først kom til Danmark-Norge ble det sett på som en gylden luksusvare. Det sorte gull ble hedret som den fine manns magiske drikk. Et mystisk stoff i den sorte væsken fikk konsumenten til å kvikne til og å tenke klart. Likevel var det flere medisiner og journalister som mente kaffen var skadelig. Den som drakk kaffe ødela sin egen natur, sine krefter og sitt gode humør, mente noen. Andre mente at kaffedriking førte til impotens og kunne dermed forpurre det ekteskapelege liv.

I Sundhedstidende, Danmark-Norges første populærmedisinske tidsskrift fra 1700-tallet, ble disse advarslene løftet opp til lyrikkens verden for å prøve å gjøre inntrykk på folk:

*Naar vil I holde op at hige efter
Hver fremmed Galskabs Skikk
Og at hensmelte Munterhed og Kræfter
I Musulmaners Drikk
Hvor længe skal en slikmat Attraa svingle
Og Hymens Haab i Mokkadamp hendingle?*

Hvorvidt de advarende diktene fungerte, vet vi ikke. Heldigvis vet vi i dag at vårt mørke nytelsesmiddel verken fører til impotens eller stygge barn, slik som enkelte på den tiden hevdet.

Kilde: «Kultur- og livsstilsjournalistikken på 1700-tallet» av Eivind Tjønneland, professor i nordisk litteraturvitenskap ved Universitetet i Bergen.

kulturredaksjonen@universitas.no

«**Kvikketen**» som kaffehusvankerne for 200 år siden verdsatte, men ikke visste hva var, kommer av at kaffen setter fart på stoffskiftet og påvirker kroppstemperaturen. Derfor føler vi oss mer opplagte og våkne. Koffeinet utløser også hormoner som får hjernen til å arbeide hardere.

Norsk kaffeforskning har vært godt nytt for landets

Grener innenfor kaffe-sporten

- Klassisk baristakunst: Lager espressodrikk med espressomaskin. Som regel lager man cappuccino og en egenkomponert signatordrink som presenteres for dommerne.
- Brewers cup: Lager sort kaffe helt fra bunnen av ved selv å kverne og brygge. Både utstyret man bruker og måten bryggingen utføres på er valgfritt.
- Cup tasting: Skiller ulike kaffesorter ved blindtest. I NM arrangeres triangelfcupping, en egen gren innenfor cup tasting. Her har man åtte sett med tre kopper i hvert sett. To av koppene inneholder samme type kaffe og man skal smake seg fram til den som skiller seg ut. Tidsrammen er på åtte minutter.
- Latte art: Lager kaffedrikk som består av kaffe og melk.
- Coffee in good spirits: Lager drinker som inneholder kaffe og sprit. Irish coffee er vanlig, samt en signatordrink.

Kilde: www.worldbaristachampionship.com

Profesjonelle dommere: Konkurrering i barista er forholdsvis nytt i Norge, men interessen for det blir bare større og større.

Sagt om kaffe

- God kaffe er essensielt. Det er kriteriet for at dagen skal funke. Gitte Witt
- Kaffen må i sannhet være en langsomt virkende gift, for jeg er åttifire og ennå ikke død. Francois de Voltaire
- Kaffe er symbolet på kjærligheten. Man elsker den brun, blond og sort, men alltid – varm. Ukjent
- Kaffe skal være varm som helvete, svart som djevelen, ren som en engel og søt som kjærligheten. Charles-Maurice de Talleyrand-Périgord
- Varme kvinner og kald kaffe sparer tid. Jarl Kulle
- Vi klamrer oss fast til dette livet, tross alt. Man tar seg den der første kaffekoppen, og så... så går det over. Odd Børretzen
- God morgen, du varme kaffe! Det dufter av deg til mine sanser. Bjørnstjerne Bjørnson

Kilde: www.ordtak.no

Aromatisk: Kaffe inneholder flere ganger mer aroma enn vin, dette gir en mer overveldende smak og fylde.

forventningene i det sosiale spillet og faller dermed ut av fellesskapet.

Først mener at kaffe har blitt kultur. I de siste årene ser den også ut til å ha blitt et uttrykk for hvordan folk identifiserer seg med ulike samfunnsklasser. Det handler om å skille mellom «oss» og «dem», og kaffe kan være et effektivt middel, mener Først.

– Dersom man tilegner seg kunnskap om kaffe, velger å drikke eksklusiv kaffe og bruke tid på å vente på baristalaget kaffe brygget fra bunnen av, så hever man seg over andre som heller drikker traktekaffe, mener hun.

Førsts ideer om mat og drikke som et så sterkt sosialt symbol publiserte hun allerede i 1995, i boken *Mat, et annet språk*. Den har hun nå på fanget. Hun blar ivrig for å

finne fram til de gamle poengene sine før hun fortsetter.

– Kulturanalyser foretatt av sosialantropologer viser at man kan reise seg klassemessig ved å sette seg inn i hvilken mat og drikke som er på høyden. Mat – og kaffe – kan dermed bli viktig for identiteten din fordi det er en måte å skille deg fra de andre på. Dette kan sammenlignes med moten. Ved å kjøpe Gucci-vesker viser man at man har god råd og at man har peiling på hva som er «in», sier hun.

Til tross for nordmenns kaffebegeistring, var det få ikke-baristaer som møtte opp i Drammen forrige helg for å overvære NM i kaffesmaking. Mesterskapet fikk svært liten oppmerksomhet i media, men Aunbakk tar ikke det så tungt.

– Dette er en forholdsvis ny konkurranse i Norge, og det finnes ikke store miljøer for det, bortsett fra innad i miljøene til kaffebarene. Vi har ikke så mange fans som heier under konkurransene for å si det sånn. Men interessen blir bare større og større, sier Aunbakk.

Aunbakk vant finalen i «cup tasting» med åtte av åtte kaffesett riktige, på 4 minutter og 44 sekunder.

Han skal videre til verdensmesterskapet i Nice i juni.

– Klart jeg gleder meg, men jeg har ingen anelse om hvordan det kommer til å gå. Det er første gangen jeg deltar. Men jeg skal nok drikke ganske mye kaffe før juni, og øve på å finne smaksnyansene i kaffen, sier han.

– Kaffe er en veldig folkelig drikk, kunnskapen om den ligger der tilgjengelig for alle.

theasel@universitas.no

«Kaffe er for det første veldig godt»

Nikolai Aunbakk,
norgesmester i kaffesmaking

Norsk støtte: Norge har vært en av pådriverne for kaffe-konkurrering. Det eksisterer et særs godt miljø innenfor kaffe-Norge, som lenge har vært foranliggende når det kommer til kaffehandel og kaffeberedning.

kulturredaktør: **Are W. Sandvik**
are.sandvik@universitas.no 415 22 929
reportasjeredaktør: **Astrid Karstensen**
a.j.karstensen@universitas.no 477 52 707

KULTUR

Lys i hjernen

OPPLYSSENDE: For å finne ut hvordan vi får stedsansen vår har forskere ved Kavliinstituttet på Norges Teknisk-naturvitenskapelige Universitet (NTNU) tatt i bruk helt spesielle metoder: Forskerne har gitt rottehjerner en ufarlig virusinfeksjon som gir nervecellene i hjernen lysfølsomhet. Videre har de operert inn optiske fibre som avgir lys, og

noen mikroelektroder som registrerer hvilke signaler som fyker rundt i den druestore rottehjernen. Dermed ble hjerneaktiviteten nøye overvåket og registrert. Funnene omtales av Forskning.no, og er publisert i Science.

Mens rottene tasset lykkelige rundt i de ett kvadratmeter store boksene, ble lysene i hjernene deres skrudd av og på mer enn ti tusen ganger (!). Resultatet? Plasscellene, altså de cellene i hjernen

din som kjenner igjen helt konkrete steder og gir deg stedsans, får informasjonen fra mange forskjellige typer celler – både celler vi fra før visste hadde en viss funksjon knyttet til lokalisering, men også celler som ikke hadde det.

Dermed konkluderer professor Edvard Moser:

– Det er fortsatt et mysterium hva cellene som ikke er en del av stedsansen, men likevel sender signaler til plasscellene, gjør.

Atom i verdensrommet ▲
Per Krogh (1938)
Fysikkbygget

Kunsten vi ikke ser

Du kjenner kanskje til Munchs malerier i Universitetets aula, men kjenner du til noen andre av de 1500 kunstverkene som Universitetet eier?

Kunst

tekst Kenneth Wangen
foto Helle Gannestad

– Det er kunst overalt, sier Ulla Uberg entusiastisk.

Uberg er kunsthistoriker og ansvarlig for Universitetet i Oslos (UiO) kunstsamling, over 1500 skulpturer, malerier, vegg-malerier og installasjoner som smykker 570 000 kvadratmeter offentlighet.

Kunstforvalteren i ferd med å ta oss med på en universitetshistorisk gåtur fra gamle til nye Blindern – og enda høyere, til

«nye-nye Blindern» ved Forskningsparken. Turen skal samtidig vise seg å bli en kunsthistorisk gåtur gjennom store deler av det 20. århundrets norske kunst.

Pompøst

– Her er det første verket vi skal se på, sier Uberg og peker bortover foajeen i fysikkbygget.

Jeg ser Foucaults pendel henge der og lurer på hvorfor hun regner dette som et kunstverk. Er ikke det en demonstrasjon av at jorda dreier rundt sin egen akse?

Raskt forstår jeg at det ikke er pendelen Uberg viser til. Jeg ser litt oppover, og

der, over pendelen ser jeg det: Et veggmaleri, så gigantisk, så pompøst og kitschy at det nesten får Odd Nerdrum til å fremstå som en pop-kunstner. *Atom i verdensrommet* (1938) av Per Krogh. Et verk jeg i løpet av mine seks år på Blindern aldri har lagt merke til.

– Verket skulle være en slags introduksjon til Universitetet, sier Uberg.

I dag ankommer man Universitetet fra mange kanter, mens maleriet til Krogh ble malt før både øvre Blindern og T-banestasjonene fantes. Den gang ankom de fleste Universitetet fra Majorstua, gående inn i fysikkbygget – og så videre rett inn i Krogh-

hs framstilling av jordas posisjon i universet, symbolisert med et barn som slipper hendene til sine foreldre.

Hvorfor kunst?

Samtidig som Uberg tar oss med videre oppover, både geografisk og kunsthistorisk, forteller hun at det var på 60- og 70-tallet Universitetet gikk til anskaffelse av mange av de største verkene i samlingen. I brev og notater relatert til kunstsamlingen fra denne tiden, går ord som «dekorasjon», «opplevelse» og «kunstoppdragelse» igjen.

Men vent, «kunstoppdragelse» så sent

Blid: Ulla Uberg tar oss med på en kunsthistorisk gåtur på øvre Blindern.

som på 1970-tallet? Er ikke det noe som hører 1800-tallets tyske idealisme til?

– Språkbruken du refererer til, finner vi fremdeles. Jeg tror den henger sammen med tankene om universitetet som en utdanningsinstitusjon. Man er her for å lære, for å reflektere og søke ny kunnskap, sier Uberg.

John Peter Collett, som tidligere har vært tilknyttet Forum for universitetshistorie, tror mange på Universitetet – og særlig på Det humanistiske fakultet – nok fortsatt regner estetisk dannelse som en viktig del av et universitets oppgaver.

– Når Universitetet også i dag legger stor vekt på kunstnerisk utsmykning, er det i håp om at dette skal bidra til å utvikle studentenes sans for estetiske verdier, sier han.

Mens dannelse er en prosess de fleste tenker på som ovenfra og ned, forteller Collett at det faktisk var *studentene* som grunnla kunstsamlingen. De første maleriene var portretter av to professorer som studentene samlet inn penger for å få malt – og ga dem så til Universitetet for å hedre sine lærere.

Når Uberg beskriver formålet med å kjøpe kunst til dagens universitet, er det andre begreper enn dannelse som er de mest sentrale.

– Ny kunst som anskaffes skal bidra til

Jeg er opptatt av å kjøpe kunst av unge kunstnere som bruker nye uttrykk og som ikke har fått mye oppmerksomhet fra før

Ulla Uberg

kunsthistoriker og kunstforvalter ved UiO

hvorfor ser det ut som det gjør, hva vil det meg som betrakter? Hva med mennesket om all kunsten fjernes?

– Spiller økonomiske motiver noen rolle i anskaffelsesprosessen?

– Det virkelig fine med samlingen er at det ikke tenkes økonomisk investering. At det er kvalitetskunst, er derimot veldig viktig. Jeg er dessuten opptatt av å kjøpe kunst av unge kunstnere som bruker nye uttrykk og som ikke har fått mye oppmerksomhet fra før.

Finn kunsten!

Den kunsten Uberg har tatt oss med opp til Universitetsbiblioteket for å se på, gir ikke umiddelbare assosiasjoner til dannelsesidealet.

Hvis man i det hele tatt får øye på den.

Har du noen gang lagt merke til verket *Magisk kvadrat* av Paul Brand akkurat i det du går inn på Georg Sverdrups hus? Eller veggmaleriet *Lack of memory* (1994) av Olav Christopher Jenssen på Helga Engs hus? Det første ser du på glassdøra

◀ **Air**
Arnold Haukeland (1961)
Frederikke-plassen

▲ **Stadium**
Charlotte Gyllenhammar
Domus Medica

et kreativt miljø for læring og arbeid ved å skape refleksjon og opplevelse. Visuell kunst kan sette i gang tankeprosesser som går langt videre enn spørsmål om å like eller ikke like, stygt eller pent. Hvorfor er dette verket her,

du må igjennom for å komme inn i biblioteket, mens det andre er et flere meter langt veggmaleri i kalkpuss og marmorstøv til høyre rett etter inngangen.

Og igjen må jeg innrømme at det tok rundt to år før jeg oppdaget at det svarte veggteppet som henger i trappa på Sophus Bugges hus, regnes som et betydningsfullt kunstverk. Det skjønte jeg den dagen det plutselig var tatt ned og en liten informasjonsplakat stod igjen: «Kunstverket *Triptyque noir* (1930) av Magdalena Abakanowicz er til reparasjon».

En ukjent gjerningsmann hadde skjært i teppet med en kniv. Et mer provoserende kunstverk enn ved første øyekast?

Men faktisk blir det litt lettere å få øye på kunstverkene jo lenger oppover mot

Tverrsnitt ▲

Marit Justine Haugen og Dan Zohar
Domus Medica

Forskningsparken vi går. Det er i hvert fall ikke vanskelig å få øye på den store, skinnende skulpturen *Air* (1961) av billedhuggeren Arnold Haukeland, som står rett utenfor Frederikke.

– Haukeland ville med denne skulpturen låne litt av lyset fra sola og gi det tilbake til menneskene, opplyser Uberg.

«Ugress»

Det er enkelte som har ønsket at *Air*, av mange kalt «den første monumentale, nonfigurative uteskulpturen i Norge», var betraktelig *mindre* synlig.

Av Collett får vi høre at dette ikke har

FOTO: KLAUDIA LECH

▲ *Tryptyque noir*
Magdalena Abakanowicz (1930)
Sophus Bugges hus

vært den eneste feiden knyttet til hvilken kunstrening Universitetet burde stå for.

– Arkitektene som tegnet HF på 1960-tallet ville ikke ha «gammeldags» kunst, og var sterkt imot planene om at bygget skulle utsmykkes med freskomalerier (veggmalerier, jour.anm.) Dette var et generasjonsskifte i norsk kunst, og arkitektene stod på den nye kunstens side; de ønsket ikke figurative malerier. Derfor lagde de faktisk veggene av et slikt materiale at man ikke kunne male på dem, og pengene som var satt av til kunstnerisk utsmykking ble i stedet brukt på hageanlegget.

Uberg forteller at ikke alle synes like godt om den nye kunsten som kommer heller.

– Men dette er noe av kunstens iboende karakter. Visuell kunsts hovedoppgave er ikke å være friksjonsfri, men å skape refleksjon og en eller annen form for opplevelse. Likegyldighet er kunstens fiende.

Koreansk skrekkfilm

Etter en omvisning på Frederikkeplassen befinner vi oss på nye-nye Blindern, ved informatikkbygget. Her ser vi nesten bare samtidskunst. Det betyr ikke at skulpturer og gigantisk veggpyrd er forsvunnet, men at kunsten har et helt annet uttrykk og at det blir brukt andre materialer – som glass, plast og elektronikk.

De to verkene jeg fester meg mest ved, finner vi riktignok ikke på informatikk, men på Universitetets helt nyåpnede bygg på Domus Medica.

Tverrsnitt av Marit Justine Haugen og Dan Zohar er en stor ryggstøyle som hen-

ger i taket, med store glassplater hengende ned fra søylen.

– De ser litt ut som røntgenbilder, sier fotografen.

På vei ut går vi forbi enda en av de siste anskaffelsene, *Studium* av Charlotte Gyllenhammar. To barn som sitter på en benk ved inngangen.

– Jeg har fått høre fra noen som først trodde barna var ekte før de kom nærmere. Først da ser man at de er helt fremmedgjorte. Dette er et kunstverk som stiller spørsmål ved forskningens rolle, sier Uberg.

Og det er noe koreansk skrekkfilmaktig over de to helt like barna som sitter og dingler med beina på benken. Når man kommer nærmere, er trekkene i de to fremoverbøyde ansiktene omtrent borte.

– Nesten som to voktere ved inngangen, sier Uberg og legger til at verket nok kan oppfattes som ganske ubehagelig.

UiO er ikke noe auksjonshus

Ulla Uberg

Kvadratmeterpris

Når det gjelder en så stor og historisk sentral samling som denne, kommer man naturligvis ikke utenom spørsmålet om den økonomiske verdien.

– Kan du si noe om samlingens verdi i kroner og øre?

– Samlingen har aldri blitt taksert, men dette er ikke en samling som tilhører et museum eller et galleri, så det gjør ingenting. Kunstverk som lånes ut til utstillinger blir taksert av forsikringshensyn, så det jeg kan si er at det er flere verk i millionklassen. Og bare tenk på hvor mye Munchs aulamalerier er verdt.

Collett nevner et praktisk problem rundt taksering.

– Hvordan takserer man et veggmaleri av Munch? Per kvadratmeter? spør han og ler.

Skulle vi nevne et tall, er det klart at Munchs aulabilder godt og vel passerer milliarder i «markedspris»

John Peter Collett
professor i historie ved UiO

Lack of memory ▲
Olav Christopher Jenssen (1994)
Georg Sverdrups hus

– Maleriene i aulaen er helt uvurderlige og vil selvsagt aldri bli frambudt til salg. Skulle vi nevne et tall, er det klart at Munchs aulabilder godt og vel passerer milliarder i «markedspris».

– Så det kan faktisk hende at veggmaleriet til Munch er Norges dyreste kunstverk?

– Hvis du spør om det er det mest verdifulle, kan det ikke være tvil om at svaret er ja. Hvis vi kan kalle Osebergskipet et kunstverk, kunne det kanskje gå forbi,

sier Collett, og legger til:

– Det tilhører forresten også Universitetet i Oslo.

universitas@universitas.no

Relationship between Greenhouse Gases and Global Temperature

*Atmosfærefysiker
Prof. Murry Salby,
Macquarie University,
Sydney Australia*

Åpent møte

*Aud. 14 i Domus Bibliotheca
(Vestbygningen)*

*Universitetet i Oslo, Karl Johans gt.
onsdag 24. April 2013, kl. 19.00*

KLIMAREALISTENE

www.klimarealistene.com

Skapte blest: Jørn Kløvfjell Mjelva og Hanne Linn Skogvang mener det rådet manglende vilje til å forholde seg til tittelen på arrangementet.

Omstridt Israel-debatt

Israels ambassadør og Jan Egeland skulle gjøre forrige onsdagsdebatt på Chateau Neuf til et høydepunkt. Men Israel-debatt blir det bråk av.

Debattbråk

tekst Axel Geard Nygaard
foto Helle Gannestad

– Vi ville undersøke den israelske selvforståelsen. Derfor inviterte vi den israelske ambassadøren for å forklare hvordan Israel ser på seg selv, sier Hanne Linn Skogvang.

Hun var arrangør av debatten «The war of perspectives – exploring the self-image of Israel» sammen med Jørn Kløvfjell Mjelva.

Mjelva mener Israel som oftest bare blir diskutert i sammenheng med Palestina.

– Men Israel er også et land med relasjoner til omverden og sine naboland. Vi ønsket å løfte det perspektivet mer fram. Det var et poeng for oss å ikke gjøre det til en Israel-Palestina-debatt, forteller han.

– Sånn sett var det jo nesten et sosialt eksperiment, legger Skogvang til.

Forutinntatt publikum

– Følte dere at formatet i debatten ble vellykka?

– Det er vanskelig å få til en god debatt om Israel, sier Skogvang.

Hun forteller at de svært motstridende meningene om Israel ble tydelig også her.

– Det var en veldig forutinntatt stemning i salen. Vi opplevde en manglende vilje til å forholde seg til tittelen på arrangementet. Folk møtte opp med tanken om at de skulle snakke om Palestina-konflikten, sier hun.

Blant publikum var det mange som ikke nødvendigvis var studenter.

– Det var tydelig at arrangementet hadde dukket opp på radaren til noen pro-israelske grupper og at disse hadde møn-

stret folk til å møte opp på debatten, sier Mjelva.

Skogvang mener at det sier noe om den israelske selvforståelsen når man ikke klarer å diskutere landets politikk uten å komme inn på Palestina og bosetningene.

– Når den israelske ambassadøren snakker om Israel, representerer han hele landet. Det er interessant å se hvordan diplomatiet er veldig begrensende sånn sett, selv om det er til dels frustrerende på en debattscene, sier hun.

Mjelva, som også var ordstyrer under debatten, er enig i at debatten ble polarisert.

«Det var en veldig forutinntatt stemning i salen»

Hanne Linn Skogvang,
medarrangør av debatten

– Jeg må innrømme at jeg ble litt skuffa over at det er så liten interesse for å faktisk lytte til den andre siden før man kommer med motargumentene. På begge sider, både i salen og på scenen, sier han.

Sirkuselementer

– Debatten har i ettertid blitt karakterisert som et sirkus. Hva tror dere den kritikken kommer av?

– Jeg har opplevd langt mer sirkusaktige debatter ved andre anledninger. Samtalen på scenen var rolig og behersket. Greit nok, det var en del kommentarer fra salen og folk som ropte ut under arrangementet og klappet automatisk etter «sin» debattant. Jeg kan sånn sett se at det skaper et sirkuselement. Samtidig kan vi ikke kvele den type reaksjoner fra publikum. I stedet kan vi prøve å tenke på hvorfor publikum har den reaksjonen, sier Mjelva.

Skogvang forteller at de har fått tilbakemelding fra begge sider om at debatten helte i den ene eller andre retningen.

– Det sier noe om at vi i hvert fall har klart å få fram et poeng om hvor polarisert debatten er, forteller hun.

axelgn@universitas.no

Arabisk filmvår

For tredje år på rad arrangeres Arabiske filmdager på Cinemateket. I år har arrangørene utvidet festivalen til tre dager.

IVRIG: Gjermund Granlund (midten) pisker opp stemningen på stand for Arabiske filmdager.

Arabiske filmdager

- Arrangeres på Cinemateket 19.-21. april.
- Startet i 2011 av Babel filmklubb, som ble kåret til årets studentforening samme år.
- Er et samarbeidsprosjekt mellom Babel filmklubb og Film fra Sør.
- Festivalen ønsker å spille samtidens Midtøsten, gjennom lokale filmer og filmskapere.
- Inkluderer også en konferanse på åpningsdagen, paneldebatter underveis og avslutningsfesten «Arabian Nights».

Filmfestival

tekst Christoffer Gundersen
foto Klaudia Lech

En ivrig gjeng i gule t-skjorter lyser for tiden opp Universitetet i Oslo (UiO), og promoterer Arabiske filmdager. Filmfestivalen hadde over tusen besøkende da den startet i 2011, og i fjor kom det dobbelt så mange.

I år utvider arrangørene festivalen, og skal vise film tre dager til ende.

– Vi har gått fra to til tre dager, og skal ha et par ekstra visninger. Det handler om å bygge prosjektet gradvis større og ikke ekspandere for fort, sier Kristian Takvam Kindt.

Sammen med Gjermund Granlund startet han Babel filmklubb på Blindern i 2007. Fire år etter stod de bak første versjon av Arabiske filmdager. Selv om festivalen er blitt en tradisjon, er det småstressa prosjektledere vi møter på stand.

– Vi må ha flere publikummere enn i fjor. Dersom det kommer færre folk i år, blir vi veldig skuffa. Vi bruker jo mye tid på dette. Men vi har tro på at det kommer mange i år også, sier Granlund.

Akademisk filmfest

Den arabiske våren har aktualisert festivalen fra starten av. I tillegg til de elleve filmene som skal vises

nå, vil det være to paneldebatter, og en egen konferanse på åpningsdagen – hvor gjester tilknyttet festivalen og Midtøsten-eksperter er invitert. Konferansen vil finne sted på Blindern.

– Siden vi studerer arabisk er det ikke bare interessen for film som driver oss. Vi ser på filmen som en inngangsport til å snakke om aktuelle tema i Midtøsten, sier Kindt.

Førsteåret viste festivalen en dokumentar fra situasjonen i Kairo, og i fjor en dokumentar fra innsiden av den syriske borgerkrigen. I år vises blant annet *Horses of God* (se anmeldelse), som tar for seg hvordan voldelig islamisme oppstår.

– Filmen er spesielt aktuell med tanke på angrepet i Algerie, siden det viste at voldelig islamisme fortsatt eksisterer etter den arabiske våren. Filmen vil støttes opp av en paneldebatt, hvor internasjonale og norske forskere vil delta, sier Granlund.

Samarbeidsprosjekt

For noen år siden hadde studentene ikke turt tanken på at de skulle arrangere filmfestival. Da ideen dukket opp, forstod de raskt

at hjelp utenfra var nødvendig. Film fra Sør kjøpte ideen deres, og sammen skapte de Arabiske filmdager.

– Film fra Sør kunne masse om festival, som vi ikke hadde peiling på. Vi hadde kompetanse om regionen gjennom studiet og det å drive Babel, sier Kindt.

Andre har nå tatt over lederansvaret i Babel filmklubb, mens Granlund og Kindt jobber utelukkende med filmfestivalen. Dette gjør de ved siden av studiene.

– Det er fullt mulig å få til slike ting ved siden av studiene.

Støtte får man ved å tenke litt kreativt, som at vi tok initiativ til å lage en konferanse med gjester som likevel var invitert. Slik fikk vi støtte fra instituttet vårt på UiO, sier Kindt.

– Hvilke andre tips kan dere gi studenter som ønsker å starte en studentforening?

– Et godt tips er å gjøre noe relatert til det en studerer. Vi har valgt å kombinere den akademiske delen av studiet, med den lavkulturelle delen. Slik kan en skape engasjement i studiemiljøet sitt, foreslår Granlund.

«Vi ser på filmen som en inngangsport til å snakke om aktuelle tema i Midtøsten.»

Gjermund Granlund, prosjektleder for Arabiske filmdager

Bak det meningsløse

16. mai 2003 tok tolv bomber 45 uskyldige liv i Casablanca i Marokko. Sprengstoffet var festet rundt midjene til tolv unge menn tilhørende en islamistisk terrorcelle fra forstadsghettoen Sidi Moumen. Folk i tyveåra som var hellig overbevist om at martyrdøden ville ta dem straka vegen til paradiset.

Horses of God starter med et frampek som levner liten tvil om at dette kommer til å ende i et smell. Deretter følger en to timer lang forklaring på spørsmålet som unektelig melder seg når nyhetene bretter ut om nok en gjeng ekstremister som har sprengt seg i filler i Allahs navn – hvorfor?

Vi følger to brødres oppvekst i kummerlige kår i Casablancas fattigstrøk – fra barnslige drømmer om å bli internasjonale fotballstjerner, til virkelighetens framtidsutsikter: valget mellom å selge appelsiner eller dop på gata. Når storebror Hamid ryker i kasjotten for dop- langing og kommer ut som en troende salafist, lokkes lillebror Yashin med inn i et karismatisk ekstremistmiljø. Her forteller voksne, alvorlige skjeggemenn i overbevisende ordelag om

FILM

Horses of God

Regi: **Nabil Ayouch**

Basert på: **Les étoiles de Sidi Moumen** av Mahi Binebine

Tid: 1 t 55 min

at guttene har blitt valgt ut av sjefen sjøl til å redde verden fra all verdens urenheter.

Filmen er ærlig humpete og direkte, både i kameraføringen og historiefortellingen – uten for mye pynteri og fjas. Vi følger en troverdig oppvekstskildring gjennom ti års rastløshet og bortkastet eventyrlyst.

Horses of God er en langdryg filmopplevelse, hvor flere av scenene kunne vært kuttet i effektivitetens navn. Resultatet av den inngående karakteroppbyggingen er likevel at selvmordsbombingen nesten gir mening: Hvorfor leve på gata når du kan få evig heltestatus i himmelen? En skremmende følelse som gjør to timer med heseblesende arabisk dialog langs svette, støvete gatehjørner verd det.

Agnes Klem

agneski@universitas.no

anmelderredaktør: **Eivind Eide Skauffjord**
eivines@universitas.no 990 45 537

ANMELDELSER

Ingen stranda hval

Med fare for å skrive som en kvasi-elitistisk øvre-Blindern-student: Jenny Hval er som Morgenbladet – stabilt god, til tider utfordrende og nokså

motstrøms. Hennes andreplate etter hun kvitta seg med «Rockettothesky»-aliaset vil nok være med å kjempe om Spellemannspris-æren til neste år.

Kunstoppmusikeren med det androgyne utseendet er ikke like kompromissløs som på den forrige skiva, og gjør seg mer tilgjengelig på «Innocence Is Kinky». Det til tross: Hun vil nok fortsatt slite med å få noe særlig spilletid på P4. Hennes særpregede stemme har en imponerende dynamikk, og tekstene hennes har fortsatt flust av erotisk tematikk. Strofer som: *That night, I watch people fucking on my computer*, setter fort standarden.

Sjangermessig slekter Hval på artister og band som PJ Harvey, Radiohead og Anja Garbarek, men er akkurat så

PLATE

Innocence Is Kinky

Av: **Jenny Hval**

Plateselskap: **Rune Grammofon**

«hvalsk» at hun trækker opp egne sjangerstier. Kanskje er det derfor indiennerdenes bibel og livsveileder «Pitchfork» har anmeldt to av låtene fra skiva, og attpåtil merka dem «best new track». Det er velfortjent.

Produksjonen varierer fra sparsommelig akustisk gitar-klimpring til røffere partier hvor Hval kjører på for fullt i triformat. Multikunstneren (som i likhet med andre multikunstnere syns merkelappen er dust) har laga et album som er akkurat så variert og dynamisk at det bør interessere langt flere enn alternativjunkies med rikholdig vinylsamling.

Og det er de mange detaljene som gjør at akkurat du bør hvalfarte til å kjøpe skiva på nettopp vinyl. Gjør det.

Hans J. Skjong
hansjskj@universitas.no

Sommerdagdrøm

The sun, the stars, the moon runs through my head lyder teksten på «I Kept Falling Asleep», som skiller seg ut som den mest fengende låta på *Canicular Days*.

Setningen fanger noe essensielt ved albumdebuten til Dråpe. Både tekst og akkompagnement skal drive deg inn i dagdrømmen. Tankene forsvinner langt bak i hodet og langslepne gitarriff fulle av klang tar plass i resten av hjernen etter første gjennomlytting.

Albumet er trofast til shoegaze- og støypop-sjangeren. De fleste låtene ender i et stort fyrverkeri av støy og klang. «Sisters Eye» er til å begynne med nedstrippa med lette gitardroner, men det varer ikke lenge før ekkoeffekter klangsetter lydbildet. Gitar, drivende bass og slagkraftige trommer tar over og det hele ender til slutt i lag på lag av klang fra et repetitivt komp. Hanne Olsen Solems vokal gir assosiasjoner til den lavmælte nerven du finner hos

PLATE

Canicular Days

Av: **Dråpe**

Plateselskap: **Riot Factory**

band som Beach House og Mew. Hun utstråler en deilig avslappethet og ro, men er samtidig kraftfull i sitt uttrykk.

Du er kanskje stinn av forventning, og vil vanke gatelangs i varme Oslo med de ultimate sommerlåtene på øra? Etter presseskrevet å dømme er det akkurat det du her har i vente. Men selv om Dråpe vet å levere fin støypop imøtekommer de ikke alles dagdrømmer. *Canicular Days* har et massivt lydbilde med få hooks eller overraskelser. I sin helhet blir albumet overlesset av tekstur og støy og Dråpe «safer» rett og slett for mye til å kunne kalles, som presseskrevet hevder, et av Norges mest spennende og tilgjengelige band.

Thea Marie Astrup
theama@universitas.no

Lytt til Oslos studentradio på FM 99.3 eller radionova.no

RADIO NOVA

Mandag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
09.00: Studentnyheter
09.03: Skumma Kultur
10.00: Studentnyhetene
10.03: Das Kapital
10.30: For Brukeren
11.00: Studentnyheter
11.03: A-lista
12.00: Lillesalen Konsertserie
12.30: Taffellunsj
19.00: Bra Trommis
20.30: Sort Kanal
21.30: Dub Dubhead
22.00: Overkill
23.00: The O & Jo Show

Tirsdag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
09.00: Studentnyheter
09.03: Skumma Kultur
10.00: Studentnyhetene
10.03: Vitenskapskapet
10.30: Grenseløst
11.00: Studentnyhetene
11.03: Snakker ikke norsk (R)
12.00: Studentradiolista

Onsdag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
09.00: Studentnyheter

09.03: Skumma Kultur
10.00: Studentnyhetene
10.03: TBP
11.00: Studentnyhetene
11.03: Rabarbra
11.30: Tanketog
12.00: Tanketog
19.00: Kveggpels
20.30: Country Barn
21.00: Spillmatic
22.00: Funkiga Timmen
23.00: Neu
00.00: Støyfoten

Torsdag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost

09.00: Studentnyheter
09.03: Skumma Kultur
10.00: Studentnyhetene
10.03: Nova Noir
12.00: DFS

Fredag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
09.00: Studentnyheter
09.03: Skumma Kultur
10.00: Studentnyhetene
10.03: Opplysningen 99.3
11.00: Studentnyhetene
11.03: Nyhetsfredag
12.00: Radiotjenesten
12.30: Skallebank

Søndag

01.00: Novanatt
07.00: DFS (R)
08.00: Grenseløst (R)
08.30: Vitenskapskapet (R)
09.00: Opplysningen 99.3 (R)
10.00: Du Skulle Ha Vært Der
14.00: Stang ut
15.00: Sorgenfri
16.00: Snakker ikke norsk

Utrydd dei svake: Universitas' anmelder tar av seg hatten for Kvelertak. Her fra en tidligere konsert.

FOTO: NRK/P3

It hurts so good

Sjelden har folk vært like ekstatiske over å få en halvnaken siddis i fleisen.

Tittelen til denne anmeldelsen er stjålet fra soul-sangerinnen Millie Jacksons album med samme navn. Den er treffende for følelsen undertegnede og bøttevis med andre publikummere delte på Rockefeller denne lørdagskvelden: mørbanket kropp, øredøvende trippelgitarangrep på hørselen og en kollektiv visshet om at dette er hva rock dreier seg om. For Kvelertak spiller ikke metal, selv om enkelte vil hevde det. En kollega sa det best: Kvelertak spiller «good time rock n' roll».

Lørdagens konsert var den siste på en seks ukers turné som har tatt dem på kryss og tvers av Europa. Her skulle det settes punktum, strek, grand finale, salutt også videre før de reiser over dammen for å smelte fjes i Amerika.

En må ta av seg hatten for dette seks mann sterke orkesteret. Deres Tarantino-aktige tilnærming til rock – ta alt som er fett og klædd det sammen til et fullstendig skamløst produkt – fungerer enda bedre på scenen enn på plate.

Bandet raser gjennom låter fra begge albumene sine og leverer dem med sylskarp presisjon og et lass med spilleglede. Og ikke minst deilig pyroteknikk. Vokalist Erlend Hjelvik er høyt og lavt mens han vræler, sinna som en lausunge på farsdag, samtidig som det er åpenbart at han koser livet av seg.

«Vokalist Erlend Hjelvik er høyt og lavt mens han vræler, sinna som en lausunge på farsdag»

KONSERT

Kvelertak

Scene: **Rockefeller**

Tid: **Lørdag 13. april**

Publikum er en urolig sjø av moshing, surfing, diving og banging. Det er vanskelig å sette ord på den galskapen og euforien som føles i hele Rockefeller-lokalet, fra bandet på scenen, til publikum, til det gyngende gulvet. Det er fristende å ty til det noe utvannede begrepet *maktdemonstrasjon*, men det har antagelig femten andre anmeldere kommet meg i forkjøpet med.

Når konserten nærmer seg slutten befinner det seg omtrent en million folk på scenen. Ok, kanskje nærmere 20, men folksomt er det. Medlemmer fra oppvarmingsbandene dukker opp, og sikkert folk fra road crewet også, gudene veit. Fire stykker står og døljer på trommesettet, mens gutta fra Purified in Blood løper rundt kun iført boxershorts og stagediver kontinuerlig. Det hyttes med gitarer og hår. «Utrydd dei svake» avslutter konserten i et regn av konfetti og svette. Takk! Sånn skal det faen meg gjøres. Stakkars nakken min.

Eivind Eide Skauffjord
eivines@universitas.no

Anders Ballangrud, journalist

UKAS ANBEFALING

Velblandet kunnskapscocktail

Vitenskap og underholdning blandes sammen til en herlig mikstur når portene åpnes for UiO-festivalen 2013. På programmet står en rekke foredrag, utstillinger og konserter – og det lokkes med navn som Thomas Hylland Eriksen, Kristin Halvorsen og Margaret Berger. Alle dine behov vil være dekket etter dagen, enten du

Festival

Hvor: **Blindern**

Når: **Lørdag 20. april kl. 12**

lurer på om immunforsvaret ditt kan kurere kreft eller om du bare vil svinge deg til hipp musikk. I tillegg settes det opp sirkustelt på Frederikkeplassen. Det er fri entre og gratis parkering for bilen du ikke har. Ta med en venn og absorber kunnskapen du gikk glipp av da du sov under forelesningene.

Hans J. Skjong, journalist

UKAS ADVARSEL

Å slå inn åpne dører

Kulturutvalget har med kveldens debatt satt en ny standard for problemstillinger de fleste egentlig er skjønt enige om. Oslo-studentene venter nå i spenning på følgende debatter til høsten: «Israel – Palestina, en konflikt?» eller «Reklamebransjen, skapere av usunne kroppsidealer?». Kanskje vil det også debatteres hvor-

vidt avisene er i ferd med å dø, eller om Facebook kun er et effektivt markedsføringsverktøy for store selskaper.

Det debatteres mye spennende på Studentersamfundet. Onsdagens debatt er dessverre ikke en av dem. Kjøp heller Erling Røed Larsens bok, «Alt du vil vite om samfunnsøkonomi men ikke tør å spørre om».

Teskje-metoden

Ettermiddagens forelesning er i forskningsmetode. Klikkene med jenter i begynnelsen av 20-åra sitter spredt rundt i den store salen i Harald Schjelderups hus – bygget bortgjemt bak Forskningsparken, som ingen har sett. Bortsett fra et og annet mannlig utskudd er det jenter som studerer psykologi, tydeligvis.

Mye er gjort riktig i konstruksjonen av dette auditoriet på Psykologisk institutt. Temperaturen er god, de 20–25 høyttalerne i taket mater ørene, og dobbel projektor i perfekt sikthøyde gjør det tydelig at dagens tema er slutningsstatistikk. Fasilitetene ligger til rette for ypperlig forelesning. Så kan en spørre seg: Hvor god kan en forelesning i slutningsstatistikk egentlig bli? Temaet er jo forbanna kjedelig. «Statistisk signifikans», «standardavvik», «populasjon»... Tørre blir det jo ikke. Men, gjør det en forelesning nødvendigvis *dårlig*?

Det blir fort tydelig at dette virkelig er et innføringsemne. Foster vold står hele tiden med ansiktet vendt opp mot publikum og tar lange kunstpauser mellom hvert poeng. Her skal virkelig alle få med seg alt, og det virker som Foster vold speider utover salen for å forsikre seg om det. Flere ganger er det som om han får følelsen av at en student eller to ikke har fått med seg gjennomgangen, og tar like gjerne alt på nytt. Treg progresjon gjør nok at de glupeste elevene har sluttet å følge forelesningene for lengst, men for dem som trenger å få banka inn pensum, er dette drømmen. Når det kommer til et krevende fag som metode (i alle fall for studenter som hater «matte» og «regning», noe den stereotypiske psykologistudent vel gjør), er det nok mange som setter pris på det avmålte tempoet.

FORELESNING

PSY1010 – Forskningsmetode 1

Med: **Knut Inge Foster vold, førsteamanuensis, Psykologisk institutt**

Hvor: **Auditorium 4, Harald Schjelderups hus**

Når: **Onsdag, 10.04, kl. 14: 15 – 16: 00**

Fostervolds diksjon er tydelig, og det er enkelt å få med seg hva han sier. Oversiktlige powerpoint-sider og stålkontroll på klokka er også store pluss i marginen. Det hele koker ned til hvilken gruppe studenter en forelesning bør legges opp for – de flinkeste eller de svakeste, de som tar tingene kjappast eller de som trenger litt mer tid? Om alle skal med – og det bør de jo, når de først har kommet inn på studiet – er dette en god forelesning. Så får de som synes det går for tregt bære over med et eksempel eller to for mye.

Are W. Sandvik
arews@universitas.no

Glede i hvite stillongs

Salen er full. Premiereluften kan skjæres med kniv. Dansekompaniet «The Line» er kanskje mest kjent for sitt stykke «BEyond the face» som ble fremført på Dansens Hus 2011. Da, som nå, er det et aldersdynamisk ensemble, med både gammel og ung, som tar plass på scenen.

Innledningsvis kjenner jeg meg null år gammel. I et uforstående perspektiv blir de plutselige scenskiftene presentert i en hermetisert kontekst. Dansen skaper et infernalsk kaos. Publikum består nok av dansere, noe som viser seg når den interne dansehumoren skaper gledeshyl i salen: Koreografens stemme kommer inn som en gud og kommenterer dansernes disiplin. Som en velplassert backhand går ballen over nettet, til publikums store fornøyelse. Det er da dansere som Nader Khademi og Mattias Ekholm virkelig vokser på scenen.

Som i en pornofilm er det ikke alltid at historien forsterkes av skuespill. Det er akkurat dette som er showets ulempe, at danserne skal levere replikker. Samtidig kjenner jeg en plutselig innlevelse, både fraskilt og

FOTO: ØVIND OSMO ERIKSEN / DANSSENS HUS

inkludert på én gang. Stian Danielsen utmerker seg i sin tolkning av Josh Grobans «You are Loved», kveldens høydepunkt. Ellers er musikken en salig blanding av klassisk og trash-disco-trudelutter.

Midtveis entrer Mattias Ekholm atter scenen, ikledd muskeldrakt, og osende makt. Han fanger en kvinne i sine armer med sexmagnetismens kraft. Hun svever i hans fang i et forgylt øyeblikk, for snart å bli kastet mot det harde scene-gulvet. Ekholm flyr da videre mot neste blomst. Satiren når klimaks i denne brutale overgangens metamorfose da den går fra lettsindig og medrevet til et industrialisert uttrykk.

DANS

Near. Far. Wherever you are

Scene: **Dansens Hus**

Koreografi: **Kristina Sætorp og Ida Wigdel**

Med: **Kristina Sætorp, Ida Wigdel, Mattias Ekholm m.fl.**

Forestillingen skifter mellom rytmisk frossenhet og stiv livsglede. I mange deler av forestillingen spriker ting litt mye, og kastene er altfor mange. Alt i alt er forestillingen en samtidsgri-maserende beskrivelse av det moderne menneskets mekaniske fromhet, blandet med publikumsfrierte og humor.

Henrik Evertsson
anmeldelser@universitas.no

KULTURKALENDER

onsdag 17. april

Teater: Registudent Tormod Carlsen har, sammen med tre skuespillerstudenter fra andre klasse ved Teaterhøgskolen, gitt seg i kast med den klassiske tragedien *Bérénice* av Racine. I programmet skriver han følgende: «Dette dramaet. Denne teksten. Kompleks men enkel. Logisk men ulogisk. Ryddig men kaotisk. Dette retoriske. Formens klang. Som taler gjennom tvang. The drama takes it all – Fuck drama!» Forestillingen har premiere onsdag.
KHiO, Fossveien 24, Scene 8. Kl. 13.00

torsdag 18. april

Teater: I forbindelse med sin produksjon *Hushjelpene eller dr. Frankenstein sier Nei – en mentalhygiensik moralistisk komedie med Swedenborg som mentor – (uten sammenligning forøvrig)* basert på *Hushjelpene* (1948) av Jean Genet, arbeidet registudent Angelina Stojčevska og skuespillerstudentene Lina Hindrum og Henriette Friis Marø en periode mot byrommet i Akersgata. Prosjektet var forbundet med stykkets problem – fordoblinger av virkeligheten. Nå settes det opp som forestilling.
KHiO, Fossveien 24, Scene 1. Kl. 18.00

Konsert: Det blir bootskveld igjen på Revolver, denne gangen med konserter fra bluegrassbandet Sweet Marie og folk-rock-gospel-blues-pop-country-gjengen i The Bad Lands. De kommer til å kørte trynet ditt. Etterpå blir det platesnurring ved Lempert og Mats Finnerud. Atter en gang skal det danses, trampes og ules mot månen.
Revolver, Møllergata 32, kjelleren. Kl. 20.00. Pris: 50

fredag 19. april

Teater: I en mannsdominert tid hvor kirkens ord er lov, møter vi en ung identitetsløs kvinne, som er fanget i en evig monoton sirkel av daglige gjøremål. Uten å være klar over det, kjemper hun for selvstendighet og identitet. *Kniver i Hans* er et sensuelt, semantisk og spennende kammerspill, som utspiller seg i et lite bygdesamfunn på 1800-tallet. Dramatiker David Harrower debuterte med dette stykket i 1995. Hans særegne språk stiller ham i samme klasse som Martin McDonagh og Quentin Tarantino. Regissør Martin Thomas studerer teaterkommunikasjon ved HiOA.
Teaterkjelleren, Centralteateret, Akersgata 38. Kl. 17.30. Pris: 100

lørdag 20. april

Seminar: Amnesty International inviterer til ungdomsseminaret «Anonyme Feigner». De spor om nett og sosiale medier bare er blitt en arena for drittsslenging, eller et verktøy for å skape en bedre verden. Blant deltagerne finner vi generalsekretær i Amnesty John Peder Egenæs, Yousef Assidiq, Sandra Borch, Heidi Nordby Lunde, Geir Lippestad og Grete Faremo. Det hele er gratis og åpent for alle. Meld deg på på forhånd, via Amnestys nettsider. Det vil bli servert lunsj.
Rockefeller, Torggata 16. Kl. 9.00 – 16.15

søndag 21. april

Foredrag: «Fuglene flyr i veien for flyene – hva kan vi gjøre med det?», spør Naturhistorisk museum. Flysikkerhet er viktig for samfunnet. Gjennom Fly/fugl-prosjektet jobber museet med å redusere risikoen for sammenstøt mellom fly og fugler. I prosjektet forskes det blant annet på fuglenes adferd og effekten av nye skremmemetoder ved flyplasser. Visste du for eksempel at sebrastriper på propellene kanskje kan hindre en flyulykke? Forsker Christian Kierulf Aas foredrar.
NHM, Sars gate 1, Zoologisk museum, Robert Colletts hus, auditoriet. Kl. 13.00

mandag 22. april

Seminar: Hvilken etisk dannelse skal studenter tilegne seg på HiOA? Rektoratet inviterer tilsatte og studenter til debatt og refleksjon. I løpet av vårsemesteret arrangerer HiOA fire seminarer om dannelse. Målgruppen er samtlige HiOA-tilsatte og studenter, og det er Fakultet for helsefag som er verter for seminaret om etisk dannelse. Det kjøres buss til og fra, med start fra Dalsbergstien. Forhåndspåmelding og matservering.
HiOA, Campus Kjeller, .Kl. 13.00 – 16.00

Foredrag: Anne Glover er EU-kommisjonenens første «Chief Scientific Adviser». Hun er professor i molekylær- og cellediologi ved Aberdeens universitet, og var «Chief Scientific Adviser» i Skottland før hun ble utnevnt til sin nåværende stilling i 2012. I sin nåværende rolle fungerer hun som personlig rådgiver for Kommisjonenens president, hun er et bindeledd mellom det offentlige og de vitenskapelige miljøene, og hun fremmer kunnskapsbasert samfunnsdebatt. Glover mener at slike stillinger bør etableres i alle EU-land. Hennes foredrag og den følgende debatten vil handle om hennes erfaringer, og om hvorvidt Norge trenger en «Chief Scientific Adviser».
Campus Blindern, Realfagsbiblioteket, Vilhelm Bjerknes hus. Kl. 16.15 – 18.00

tirsdag 23. april

Film: Fra 4. april til 11. mai vises franske filmer på Klingenberg og Gimle kino. Benytt sjansen til å få med deg 9 filmer som ikke har blitt vist tidligere i Norge! *Rendez-vous med fransk film* vises i samarbeid med Institut français (Det franske kultursenteret). Denne kvelden kan du se familiedramaet *Des Morceaux de moi*.
Klingenberg kino, sal 2. Kl. 18.00. Pris: 100

Står på krava

John Peter Collett gikk i forrige ukes Universitas ut og forsvarte Islam Nets livsrett ved Universitetet.

På 70-tallet fikk selv de som ville henge folk fra lyktetolper, ha studentforeninger, sa historikeren.

I etterkant av Colletts forsvarstale har en strøm av gammelmodige studentforeninger søkt om innpass ved UiO.

På 40-tallet fikk vi rasjonere maten! sier lederen for Studenter for Rasjoning, Mille Blixholdt, til Ad notam.

Hun har sendt inn en søknad for å opprette en studentforening for seg selv, og sier hun personlig vil stå på Frederikkeplassen hver dag og skrike: «Rasjoning! Rasjoning!», samtidig som hun rasjonerer sin egen matpakke.

Jeg har fått beskjed av ledelsen at så lenge jeg ikke gjør ord til handling, kan jeg få opprette en studentforening. De har også gitt dispensasjon til at jeg rasjonerer, så lenge jeg holder meg til min egen matpakke, sier 93-åringen.

Blixholdt, som har meldt seg opp i enkeltemner i kunsthistorie til høsten for å kunne starte studentforeningen, sier at rasjoningeringen for det meste innebærer å dele paprikaen opp i så små biter hun klarer, og mate den til duene.

Selve skivene, med gulost og det hele, pleier hun å spise i én jafs.

En rebell går av

Hei, det er fra Universitas her, har du to minutter?

Jo, jeg er midt i kaffen her, du skjønner, jeg har min sønn og datter på besøk...

Å, jeg kan kanskje prøve deg seinare?

Neida, det går så fint du.

Okei... Altså, du sa i forrige Universitas at du vil stemme på Torkil. Har du stemt nå?

Jo, det skal jeg gjøre i morgen, du skjønner, jeg har hatt hunden til den tidligere kona mi i pensjon, så jeg har passet på den, men nå har den yngste datteren min tatt fri slik at jeg kan stemme, for i morgen da skal jeg på Blindern, du skjønner, jeg har jobbet hjemmefra i det siste, og i dag har jeg laget middag til min sønn og datter, ja, også barnebarnet da, på et halvt år.

Jøss. Hva har du laget?

Salmaalaks i stekefolie, med smør og rømmesaus og rosenkål og mandelpoteter... ja, jeg har virkelig fått svingt meg ferdig.

Du, grunnen til at jeg ringer er at du i forrige ukes Universitas sa at «vi bør tilfredsstille studentene nedenfra». Hva legger du i det?

Jo! Det jeg mener er... jeg syns vel kanskje at de som driver forskning ofte holder seg ute på forskningsoppdrag, slik at mye av undervisningen forgår ved lærere som kommer utenfra. Jeg vet ikke om det nødvendigvis trenger å være negativt, men jeg mener det er viktig å slå et slag for undervisningen. Og du kan jo skjønne at, jeg sa det nok litt som en provokasjon, for jeg tenker at ledere gjerne blir laidbacke og hviler i sin egen fortrefelighet, og da kan det være en vekker for etablissementet om

Luring: Professor i statsvitenskap, Trond Nordby uttalte i forrige ukes Universitas at Universitetet «bør tilfredsstille studentene nedenfra». Baksida hadde planlagt en haug morsomme spørsmål til det, men fikk aldri stilt dem.

det skulle vise seg at såpass mange stemmer på studentkandidaten. Du skjønner, politisk stemmer jeg for Rødt også, for jeg mener eksistensen av et mer radikalt alternativ er nødvendig, og det er tilstrekkelig for meg, politisk, at jeg står som en stemme for det radikale og alternative, nettopp for å kunne røske opp i det bestående, for jeg mener vi bør passe oss for at lederne blir for trygge i sine posisjoner. Eksistensen av dette alternativet utenfor det bestående er viktig, slik som for eksempel et alternativ for noe utenfor Arbeiderpartiet er viktig, for går du for langt i retning av å tilpasse deg til Ap, så kan det gå for langt. Et bilde på det er for eksempel planeten Pluto.

Pluto?

Ja, denne planeten som det diskuteres er en planet eller ikke. Før den ble oppdaget, før man visste at den eksisterte, så visste man jo at det var noe som påvirket planetenes bane, og det å kunne være noe utenfor som påvirker, det er noe som jeg anser som en veldig

viktig posisjon. Ja, du skjønner vel analogien her, gjør du ikke?

Jo, jeg gjør jo det...

Altså, Universitetet har blitt veldig mye av et skoleopplegg, jeg snakket med en studine i heisen her om dagen, og hun sa det, «jeg er på skolen», sa hun. Og det er jo en annen side ved det, undervisningen er blitt skoletilpasset ovenfra og nedover, den er for lite forskningsbasert. Jeg fikk jo det bekreftet av min nabo i den enketen deres sist uke, da hun sa det var utenkelig at studentene kunne styre universitetet de må ledes av professorene, sa hun, og det synes jeg er for galt. Jeg opplevde jo som student at... han som var leder for samskipnaden, han som var krigsveteran... du nå har jeg glemt hva han het, for det skjer så mye rundt meg her... Ottosen! Kristian Ottosen het han, han var en gammel krigsveteran og en hyggelig kar, som kjempet for å forsvare professorenes hevdvunne stillinger, det var han som ledet den såkalte Ottosenkomiteen, og jeg synes det er viktig, nettopp det, å blåse liv i en slik radikal posisjon mot tilsløringen på toppen.

Men, du...

Forresten, jeg har bare én betenkning med rollen jeg spiller nå, og det er jo at jeg går av med pensjon i august, så egentlig har jeg ikke noe med å blande meg inn i dette valget. Mine dager er talte som rebell og som foreleser på Universitetet.

Okei, takk...

Selv takk!

Men du! Jeg ringte egentlig for å gjøre et Vi spør-intervju, og hadde planlagt noen barnslige spørsmål om...

Nettopp, ja! Det er på baksiden, er det ikke? Noe om at jeg skal fratre min stilling?

Jo, nettopp. Vil du vurdere din stilling?

Ja, det har jeg allerede meldt ifra, du. Jeg fyller 70 år i juli, og går av 1. august, åkke som.

baksiden@universitas.no

HINT: Universitetet vårt får tyn av språkrådet for slapp bruk av nynorsk. Skandale! Send dine klager til oyvind.gallefoss@universitas.no

FORRIGE UKES LØSNING:

+ e) + (- r) + a

- Hvor gammel var norgesaktuelle Justin Bieber da han singeldebuterte?
- Hvilken avis offentliggjorde tidligere i vår mer enn 4000 tilsynsrapporter fra landets barnehager?
- Hva heter det meteorologiske fenomenet som skaper hyppige klimaendringer langs Sør-Amerikas vestkyst?
- To av verdens land har avslått FNs barnekonvensjon. Hvilke?
- Hvor mange ting fikk du på én gang, ifølge reklamen, dersom du kjøpte et Kinder-egg?
- Hvor mange album er hittil gitt ut i serien Hits for Kids?
- Hvilken barne-tv-kanal står bak animasjonsserien Svampebob Firkant?
- Hva heter Norges barneombud?
- Og hva het vårt aller første barneombud?
- Hvem er barneminister i Norge?

- 15 «One Time» fra 2009
- VG
- Ei Niño/La Niña
- Somalia og USA
- Tre
6. 30
7. Nickelodeon
8. Anne Lindboe
9. Måfrid Grude Fløkkøy
10. Inga Marte Thorkildsen (SV)